

Møte onsdag den 16. desember 2009 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 32):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime
2. Referat

Presidenten: Representanten Rigmor Andersen Eide vil framsette et representantforslag.

Rigmor Andersen Eide (KrF) (fra salen): Jeg beklager, men jeg glemte å ta det med meg.

Presidenten: Vi har forslaget, hvis representanten vil komme hit og lese det opp.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:01:48]: Det er viktig å være ærlig, president.

På vegne av representantene Knut Arild Hareide, Kjell Ingolf Ropstad og meg selv vil jeg fremme et forslag om å sikre at Telenors deleide selskap Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda.

Presidenten: Representanten Hans Frode Kielland Asmyhr vil framsette et representantforslag.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [10:02:31]: På vegne av representantene Solveig Horne, Per Sandberg, Åse Michaelsen, Morten Ørsal Johansen og meg selv vil jeg fremme forslag om kjemisk kastrering av pedofilidømte.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:54]

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Sigbjørn Johnsen
- statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen
- statsråd Terje Riis-Johansen

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Første hovedspørsmål vil bli stilt av Per Arne Olsen.

Per Arne Olsen (FrP) [10:03:44]: Mitt spørsmål er til helsestatsråden.

For meg og for mange andre nyvalgte stortingsrepresentanter i denne salen nærmer det seg nå slutten på årets budsjettbehandling og vår første budsjettbehandling. Det har vært en lærerik og spennende tid, men også en tid med overraskelser.

Som mangeårig lokalpolitiker har jeg alltid ment at politikere, som ombudsmenn, skal lytte til innspill som kommer fra innbyggere, organisasjoner og velgere. Som ordfører brukte jeg mye tid på dette, noe som utvilsomt førte til en bedre politikk og bedre tilbud til innbyggerne. Ikke minst lærte jeg mye selv i disse prosessene.

Vi har nettopp hatt en omfattende høring knyttet til statsbudsjettet hvor over 70 organisasjoner brukte store ressurser på forberedelser og arbeid knyttet til å komme med innspill til helsekomiteen. De var basert på virkningene av det statsbudsjettsforslaget som Regjeringen hadde lagt fram. Vi har faktisk sittet og hørt på innspill i hele 24 timer, fordelt på flere dager.

Det som forundrer meg, er at regjeringsfraksjonen ikke har flyttet på en eneste krone i helsebudsjettet. Den må åpenbart ha fått beskjed om at budsjettet skulle ligge uforandret. Det medfører at en rekke gode tiltak som ikke hadde kostet mye penger, ikke blir realisert neste år. Det var tiltak som definitivt hadde gjort Norge til et bedre sted å være for en rekke grupper mennesker.

Mitt spørsmål til statsråden blir derfor: Er det at Arbeiderpartiet ikke har hørt på et eneste av disse innspillene, et uttrykk for maktarroganse, eller er det slik at ingen av organisasjonene var verd å høre på?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:05:38]: Det er slett ikke slik at Arbeiderpartiet ikke lytter til organisasjoner eller enkeltpersoner.

Regjeringen jobber med budsjettet i løpet av mer eller mindre hele året. Særlig på vårparten jobber vi med å legge opp budsjettet. Så lytter vi nøye til de innspill som kommer i løpet av budsjettprosessen. Det har også vært gjort nå. Det har også storfraksjonen gjort i Stortinget. Man har hatt en dialog. Den dialogen har også jeg vært informert om som ansvarlig statsråd. En del av de innspillene som er kommet, er tatt med gjennom merknader. Det er klart at det er noe som har føringer på budsjettene.

Så er det slik at når et budsjett er på ca. 130 milliarder kr, er det mye som er lagt. Det er mye som er gjort, men det er også en del som blir gjort i løpet av året. Når det gjelder de innspill som er kommet, de føringer som er lagt, er det selvfølgelig slik at vi også ser på dem. Jeg vil understreke sterkt at vi lytter til dem som kommer, også i Stortinget.

Per Arne Olsen (FrP) [10:07:07]: Det er mulig at Arbeiderpartiet lytter, men jeg tror nok de som er inne på høringer og har gode forslag, helst hadde sett at man ikke bare lyttet, men faktisk gjorde noe med alle de innspillene som kommer. Hele poenget med høringsprosessen er jo at det kommer innspill til det framlagte budsjett. Det hjelper ikke at man har innspill i prosessen, for hø-

ringene som komiteene gjennomfører, går faktisk ut på å høre hva alle disse organisasjonene mener om det framlagte statsbudsjettet, og det er dem man skal ta hensyn til.

Jeg registrerer at man har lyttet, og jeg er spent på hvilke av de signalene som kom, som blir tatt med i neste års statsbudsjett. Jeg kunne tenke meg å stille statsråden følgende tilleggsspørsmål: Har hun sympati med sine egne partifeller som må gjennomføre lange høringer, vel vitende om at de ikke får tillatelse til å ta noen av innspillene til etterretning?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:08:08]:

Det er faktisk ikke slik vi jobber politisk i arbeidet mellom Regjeringen og Stortinget. Vi har veldig god dialog med vår fraksjon og med storfraksjonen i Stortinget. Det er også slik at hvis Fremskrittspartiet leser budsjettinnstillingen fra Stortinget, vil han se at det også ligger føringer i den som selvfølgelig vil bli tatt hensyn til, som det er tatt hensyn til når det gjelder styringen som jeg har som statsråd f.eks. overfor helseforetakene og på en del andre områder som er angitt i budsjettet. Så vi har en god dialog, et godt samspill, for det arbeidet som Stortinget gjør, er viktig.

Presidenten: Det blir gitt anledning til å stille oppfølgingssspørsmål – først Sonja Irene Sjøli.

Sonja Irene Sjøli (H) [10:09:08]: Én sak er at regjeringspartiene overhodet ikke lytter til høringsinstansene. Mer alvorlig er det at Regjeringen ikke følger opp stortingsvedtak. Ett eksempel av mange ser vi i VG i dag. Det kuttes i bemanningen på fødeavdelinger, og tilbudet til kvinner og nyfødte blir dårligere – til dels uforsvarlig. Fødende kvinner er altså en salderingspost ved en del fødeavdelinger. Dette skjer til tross for at Stortinget for få måneder siden sa at dette var helt uakseptabelt, og ba i innstilling til fødselsmeldingen om at helse- og omsorgsministeren stiller krav til de regionale helseforetakene om at det ikke skal foretas økonomisk motiverte omstillinger som fører til dårligere tilbud. Likevel skjer det. Hva mener statsråden om det som skjer? Hva vil hun foreta seg for å stoppe slike uforsvarlige kutt i tilbudet til fødende og barn?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:10:10]:

Når det gjelder oppslaget som står i VG i dag, har jeg lyst til å si at jeg er opptatt av at de som skal føde på Ahus i 2010, skal ha et like godt tilbud som de som føder der i dag. Det er det som er utgangspunktet.

Så er det også slik at når noen sykehus bruker for mye penger det ene året, blir det en sak for det regionale helseforetaket. Så dette må løses i samarbeid med Helse Sør-Øst. Det som er helt klart, er at tilbudet til de fødende skal være godt. Det skal være forsvarlig. Det er ikke slik at dette er et uforsvarlig tilbud. Det skal være forsvarlig. Det forutsetter jeg, og det har Helse Sør-Øst ansvar for å gjennomføre.

Presidenten: Jon Jæger Gåsvatn – til oppfølgingssspørsmål.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [10:11:13]: Under høringene møtte vi Kirkens Sosialtjeneste, som driver med oppfølging og ettervern for rusavhengige og har institusjoner innenfor både barnevern, psykiatri og for utviklingshemmede. De kunne gjort mye godt arbeid med 13 mill. kr i påplussing. Barn av rusmisbrukere er en organisasjon som fokuserer på å etablere et helhetlig hjelpetilbud for barn og unge som har foreldre med rusproblemer. 2 mill. kr ville betydd mye for dem. WayBack gjør et utmerket frivillig arbeid i forhold til å hjelpe straffedømte i livet etter soning for å hindre tilbakefall. 2 mill. kr her ville ha rettet opp det kuttet de opplevde i 2008.

Det virker som om Regjeringen mener at vettet ikke er likt fordelt i regjeringskvartalet og hos flertallet i denne salen. Stortinget er tross alt den bevilgende myndighet, men flertallet har ikke hatt én eneste krone å flytte på, selv om tiltakene har vært aldri så gode.

Ser ikke statsråden at en nesten skinnendemokratisk og nærmest maktarrogant budsjettbehandling som den vi har vært vitne til, kan være direkte demotiverende for dem som driver slike gode tilbud innenfor den ideelle sektor?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:12:10]:

Når det gjelder barn av rusmisbrukere, er det et fokusområde for Regjeringen. Det er et veldig viktig område. Det er veldig viktige tiltak.

Når det gjelder budsjettbehandlingen, foregår den stort sett tidlig på året, på våren. Det er ikke slik, som jeg åpenbart må gjenta, at vi ikke lytter til innspill som kommer. Men det er også slik at behandlingen av det store budsjettet som dette dreier seg om, foregår i vesentlig grad på våren, og vår dialog med Stortinget er god. Det er mange organisasjoner som driver et viktig arbeid for rusavhengige og for deres familier, og som får penger fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Presidenten: Laila Dávøy – til oppfølgingssspørsmål.

Laila Dávøy (KrF) [10:13:07]: Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri, LPP, tok opp situasjonen i det psykiske helsevernet i høring med helse- og omsorgskomiteen på Stortinget. De er veldig bekymret for kutt i sengetall før alternative tilbud står klare for psykisk syke. De etterlyser også videre øremerking og mener at uten klar styring over pengebruken står vi i fare for å la helseforetakenes økonomer bestemme hvilke tilbud de dårligste pasientene skal få. Dette bekymrer også Kristelig Folkeparti, og vi har foreslått videre øremerking av midler til psykisk helse også etter opptrappingsplanen. Vi ser nå en nedtrapping etter en vellykket opptrapping. Jeg tror disse organisasjonene som var inne på høring, føler at de ikke blir hørt og trodd. Gjør dette inntrykk på statsråden? Vil hun fortsatt la det skure og gå og håpe på det beste? Det er dramatisk det som skjer innen psykisk helse. Jeg fikk tre henvendelser bare i går. Hver dag får vi henvendelser om dette.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:14:13]:

Det er klart at de som sliter med psykisk helse, er i en alvorlig situasjon. Det gjør inntrykk. Samtidig har jeg lyst til å understreke at dette er en sektor hvor det har vært brukt betydelige midler gjennom ti år ved opptrappingsplanen, fra 1998 til 2008. Det er brukt 6,4 milliarder kr mer på drift. Det er investert 9,2 milliarder kr i bl.a. 75 distriktpspsykiatriske sentre. Det er gjort veldig mye for å tilrettelegge for bedre poliklinisk behandling, mer oppsøkende behandling – også poliklinisk. Jeg må si at jeg er glad for at 84 pst. av kommunene – det ser i hvert fall slik ut ifølge en undersøkelse – sier de vil bruke mer på psykisk helse eller videreføre det nivået som er. Hvis vi etter ti år skulle fortsette med øremerking på dette feltet, undergraver vi fullstendig det kommunale selvstyret.

Når det gjelder sengeplasser, er det en dreining på det, men det er fordi vi har et høyt antall i utgangspunktet.

Presidenten: Stortinget går til neste hovedspørsmål.

Siri A. Meling (H) [10:15:38]: Jeg vil gjerne stille spørsmål til olje- og energiministeren.

I disse dager pågår det klimaforhandlinger i København. Der tenker vår miljøvernminister, Erik Solheim, de store tankene rundt klimautfordringene, mens her hjemme svikter Regjeringen i miljøspørsmål.

Det har lenge vært et politisk ønske, som også Høyre har delt, om å stimulere til fjernvarme og forbrenning av avfall og å ha et forbud mot deponering av avfall. Vi har faktisk brukt rundt 2 milliarder offentlige kroner gjennom Enova til anlegg, som i dag sliter med å sikre råstofftilgangen på grunn av en forbrenningsavgift, som Høyre er imot, men som Regjeringen har latt stå, og som våre naboer i Sverige ikke har. Dermed går det så mange som 20 000 billass med søppel fra Norge over til Sverige – og dette antallet øker.

På den ene siden bruker vi altså 2 milliarder kr av skattebetalernes penger til å stimulere til bygging av fjernvarmeanlegg og forbrenningsanlegg, men på den annen side har vi altså en avgift som gjør at råstoffgrunnlaget til disse anleggene rives vekk. Vi har altså en regjering som tydeligvis er mer bekymret for avgiftskronene til statskassen, og som er villig til å ofre miljøet.

Noen ganger virker det som de ulike statsrådene sitter i hvert sitt kott og ikke vet hva de andre holder på med. Vi har en politikk på miljøområdet som ikke henger sammen. Så mitt spørsmål til statsråden er: Synes han at dette er en tilfredsstillende situasjon, at norsk avfall i økende grad transporteres og forbrennes i Sverige? Og hvis han ikke synes det: Hvordan vil han sikre at forbrenningsanleggene i Norge tilføres nok klimanøytralt råstoff?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:17:37]: Realiteten er at vi nå har satt i gang et arbeid for å se på nettopp dette spørsmålet og det forholdet som representanten tar opp. Så Regjeringen er, som Høyre, opptatt av å se på dette forholdet mellom Norge og Sverige når det gjelder forbrenning av avfall. Så den problemstillinga er vi inne i.

Når det gjelder hvorfor det skjer, tror jeg samtidig vi

skal være ærlige på at det er to faktorer her. Det ene er spørsmålet om avgiftsnivået i de ulike landene. Det andre er det at Sverige har bygd opp en ganske stor kapasitet, i praksis en overkapasitet, ved forbrenningsanleggene sine, og anleggene har vært veldig opptatt av – skal vi si – å komme med gode tilbud for å få nok avfall inn i sine anlegg. Så her er det både avgiftsmessige forhold og også markedsmessige forhold som spiller inn.

For øvrig mener jeg at det temaet som representanten tar opp, altså tilgangen til og bruken av fjernvarmeanlegg, er et veldig godt eksempel på at Regjeringa faktisk gjør noe for å følge opp det vi også sier i København. Vi har brukt veldig mye penger på å få på plass en infrastruktur de siste fire årene. Vi har sørget for at de 20 største byene i Norge nå har et utbygd nett for fjernvarme. Vi har gått fra den situasjonen i Norge hvor det ikke var et marked for avfall, ikke var et marked for flis, og ikke var et marked for gjenvinnbart treavfall, fordi infrastrukturen ikke var der. Et godt eksempel i så måte er det som skjer i Sarpsborg, der jeg var i går og tildelte 150 mill. kr til Hafslund og Borregaard, som nettopp skal sørge for at vi bytter ut olje med flis, med avfall og med trevirke. Så på dette området skjer det heldigvis veldig mye. Avfall er en del av det, og det er også andre sider ved det.

Siri A. Meling (H) [10:19:46]: Jeg takker for svaret, men jeg er ikke så veldig imponert.

Jeg er helt enig i at vi bruker mye av skattebetalernes penger på miljøtiltak. Men det hjelper jo ikke hvis vi på den ene siden gir penger til miljøtiltak, og på den andre siden kommer med særnorske avgifter som gjør at råstoffgrunnlaget – i dette tilfellet avfallet – transporteres til Sverige. Det at svenskene har bygd opp en overkapasitet på sine forbrenningsanlegg, kan aldri være en unnskyldning for at vi i Norge skal føre en dårlig miljøpolitikk. Vi sender 20 000, kanskje 30 000 trailerlass bl.a. fra Vestlandet over til Sverige for å forbrenne avfallet der, mens norske forbrenningsanlegg, som Tafjord Kraftvarme – og vi hørte det på TV 2-nyhetene i går – kanskje må gå over til å fyre med olje for å sørge for at Ålesund får sin varme. Dette er dårlige miljøløsninger. Det er sløsing med skattebetalernes penger, og det setter miljøpolitikken i dette landet i miskreditt.

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:20:45]: I forhold til det konkrete som representanten Meling tar opp igjen, svarte jeg på det i stad i mitt forrige svar. Vi ser på denne problemstillinga og er opptatt av å finne løsninger som bidrar til at avfall blir brukt i Norge.

Så mener jeg at fjernvarmesatsing – utbygging og infrastruktur rundt det – også handler om mer enn avfallssiden av det, ved at vi nå har fått på plass en infrastruktur. Vi har faktisk en mulighet til å nyttiggjøre oss avfallet. Vi har en mulighet til å nyttiggjøre oss flis, som i utgangspunktet ellers ville ha råtnet i skogen, og vi har en mulighet til å nyttiggjøre oss annet mindreverdige energivirke. Det betyr at vi, som følge av at vi i forrige stortingsperiode brukte mye mer penger enn det som det partiet representanten Meling er en del av, gjorde da de styrte, i dag har en infra-

struktur på plass. Vi har et grunnlag for faktisk å få denne miljøvennlige omlegginga et skritt videre. Og som sagt: Vi har ikke bare en mulighet, vi er også konkret i gang og ser resultater av det.

Presidenten: Det blir gitt anledning til oppfølgings-spørsmål – først Arve Kambe.

Arve Kambe (H) [10:22:05]: Jeg synes vi har fått to dårlige svar på to gode spørsmål. Derfor har jeg et oppfølgings-spørsmål til finansministeren.

Avfallet i Norge har alltid vært et lokalt ansvar. De som betaler for avfallet i Norge, er innbyggerne og skattebeta-lerne gjennom renovasjonsavgiften. Den er høg nok som den er.

Mange steder i Norge i dag vurderes det å bygge nye forbrenningsanlegg og alternative måter å kjøre til andre mottaksanlegg i Norge, dessverre også i Sverige. Det regnes på om det lønner seg å bygge og drifte nye avfallsanlegg, og finansministeren er godt kjent med at veldig mange sier at det gjør det ikke.

Høyre mener at Regjeringen også i denne saken har vist at de prioriterer inntekter fra avgifter – som er mye kjekkere for Regjeringen – framfor inntekter fra skatt på grønne bedrifter. Synes finansministeren det er god miljø- og industripolitikk at norske innbyggeres avgifter benyttes til oppbygging av industri og energiproduksjon i Sverige, eller vil finansministeren støtte Høyres forslag om å fjerne forbrenningsavgiften?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:23:10]: Først vil jeg vise til det svaret som oljestatsråden nettopp ga. Så vil jeg også vise til den diskusjonen man hadde i forbindelse med finansinnstillingen, der Regjeringen er gitt i oppdrag å gå gjennom dette framover mot revidert nasjonalbudsjett. Det er også slik at det er veldig fokus på avgiften. Avgiften utgjør om lag 90 kr pr. tonn avfall, men hvis en ser på prisforskjellen som oppgis, mellom norske og svenske etterspørere av avfall, varierer det fra 200 kr til 700 kr pr. tonn. Så selv om en fjerner avgiften, er det en betydelig prisforskjell mot Sverige.

Det jeg nå vil gjøre, er å invitere bransjen og aktørene til et møte om saken rett over nyåret. Der vil jeg drøfte – eventuelt også sammen med olje- og energiminister-ten – muligheter og opplegg for å se om det er mulig å komme fram til en avklaring på dette spørsmålet før revidert nasjonalbudsjett.

Presidenten: Henning Skumsvoll – til oppfølgings-spørsmål.

Henning Skumsvoll (FrP) [10:24:25]: Mitt spørsmål går til olje- og energiministeren.

Dispensasjonen fra deponeringsforbudet for avfall medfører at det er ca. 500 000 tonn brennbart avfall som blir deponert hvert år. Avfallsbransjen opplever stor forskjell på dispensasjonshåndteringen fra de enkelte fylkesmannsembeter når det gjelder forbudet som ble satt i verk 1. juni 2009. Dette medfører konkurransevridning mellom

aktørene, og det er jo en situasjon vi ikke ønsker. Så mitt spørsmål er: Vil statsråden gjøre noe for å rette opp de store forskjellene som blir gitt i form av dispensasjoner, slik at vi også kan få mer avfall inn til forbrenningsanleggene?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:25:14]: Jeg syns representanten Skumsvoll her tar opp et viktig spørsmål, for jeg har også nylig blitt gjort kjent med den problemstillinga. En ser at det er noe ulik praksis, og at kanskje omfanget av deponeringa pr. i dag er noe større enn en så for seg da behovet for unntaksregler ble definert. Så langt har jeg ikke fått fullstendig oversikt over omfanget, og sånn sett kan ikke jeg konkludere nå. Men det jeg kan love representanten, er at jeg er enig i inngangen til spørsmålet, at den unntaksmuligheten som ligger i lov og forskrift, skal kun være det – et unntak i spesielle tilfeller. Det skal ikke være en inngang til å fortsette med samme handlemåte, samme politikk som før forbudet ble innført.

Presidenten: John Thune – til oppfølgings-spørsmål.

John Thune (KrF) [10:26:15]: Jeg har et spørsmål til finansministeren.

Presidenten: Det er selvfølgelig helt i orden, så lenge det er relatert til hovedspørsmålet som opprinnelig ble stilt.

John Thune (KrF) [10:26:27]: I går var olje- og energiministeren i Sarpsborg sammen med Enova og lovet 150 mill. kr til et flott anlegg. Han sa at dette skal redusere klimautslippene og erstatte tungoljen og redusere CO₂-utslippet med 200 000 tonn, samt en del lokale utslipp. Dette er et bra prosjekt, og infrastrukturen er viktig, men det blir ingen miljøgevinst før vi brenner avfall i stedet for olje. Ser statsråden paradokset i at staten, gjennom Enova, gir store tilskudd til miljøinvesteringer, samtidig som det legges avgift på avfallet som kjøres forbi anlegget og til Sverige, og som kunne vært brukt i Sarpsborg?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:27:23]: Jeg viser til det svaret jeg ga i stad. Jeg ser at dette er et problem, og det har vel to sider: Det ene er avgiften, som en skal vurdere fram mot revidert nasjonalbudsjett. I mellomtiden skal vi ha et møte med bransjen for å se hvilke muligheter som finnes. Det andre er at Sverige har bygd seg opp en mye større kapasitet på dette området enn Norge har, så vi ligger litt etter. Det er samtidig viktig å bygge opp kapasiteten, slik at vi får større etterspørsel etter avfall i Norge. Vi må bruke flere virkemidler, men som sagt vil vi drøfte dette med bransjen på nyåret for å se hvilke muligheter som finnes, slik at vi også i Norge kan ta i bruk avfall for å produsere fjernvarme i langt større utstrekning enn det vi gjør i dag.

Presidenten: Vi går til videre neste hovedspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:28:31]: Spørsmålet mitt går til olje- og energiministeren.

I dag starter høynivådelen av klimatoppmøtet. Verdens

regjeringer forhandler nå i København for å lykkes med en global snuoperasjon for klimaet. Vi registrerer at olje- og energiministeren har valgt å ikke være til stede i København, men vi er desto mer glad for at han kan være her.

Det er faktisk sånn at om lag tre fjerdedeler av klimagassutslippene skyldes bruk av fossil energi i fornybarnasjonen Norge. For å oppfylle klimaforliket må altså Norge gjøre store grep innenfor energipolitikken. Vi må ha mer fornybar energi og mindre fossil energi. Rapportene fra København forteller at mistilliten mellom fattige og rike land øker og truer med å velte hele avtalen. Samtidig er vi vitne til at mens norske forhandlere senest på lørdagen forsøker å få utviklingsland som Kina og India til å ta økt ansvar, øker vi våre egne utslipp. På tross av dette har ikke energiministeren eller noen av hans to forgjengere tatt grep for å legge om energipolitikken. Energiministeren sitter passivt og ser på at fossil energibruk øker, og at utslippene går opp. Statsrådens forgjenger, Åslaug Haga, varslet en egen stortingsmelding om energipolitikken. En slik melding er ikke behandlet i Stortinget siden 2004. Statsråd Riis-Johansen stoppet dette arbeidet, og varslet isteden en petroleumsmelding. Spørsmålene til energiministeren – eller oljestatsråden, som finansministeren benevnte ham – blir derfor: Er det mulig å ha et håp om at Regjeringen i løpet av de neste fire årene vil innse at kutt i klimagassutslipp krever ny energipolitikk? Har statsråden i det hele tatt noen strategi for at Norge skal gå over til fornybar? Og kan Stortinget forvente å få Regjeringens eventuelle strategi til behandling?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:30:34]: Jeg vil gi representanten Håbrekke honnør for et innholdsrikt spørsmål. Jeg er noe usikker på om jeg i løpet av to minutter rekker over alt. Men for å starte der representanten startet: København. Utgangspunktet var at også denne statsråden var påmeldt og hadde tenkt seg til København. Men så skjedde det i forbindelse med president Obamas besøk i Norge at energiministeren fra USA ble i Norge helt fram til sist søndag. Jeg syntes det var en flott anledning til å drive energipolitikk og ha diskusjoner med et viktig land inn mot København, så jeg valgte å bruke tida i Norge sammen med ham. Det tror jeg var riktig.

Når det gjelder avslutninga på spørsmålet, om stortingsmelding og Stortingets mulighet til å diskutere energipolitikk, har Regjeringa i regjeringserklæringa varslet at vi kommer med en sak om fornybar energi til Stortinget. Det vil vi gjøre i forbindelse med at det er to store fornybarsatsinger som vi nå jobber med. Den ene er knyttet til de grønne sertifikatene som Stortinget da vil få presentert. Den andre er arbeidet med EUs fornybardirektiv, som jo er en stor overbygning i forhold til energipolitikken også i Norge. Det er naturlig da at Stortinget inviteres til å ta en brei debatt om energipolitikken.

For øvrig er jeg uenig i premissene for resten av innlegget/spørsmålet. Jeg mener at det vi nå ser i Norge, er en omlegging og en nyorientering av energipolitikken i forhold til den politikken som bl.a. Kristelig Folkeparti var med på å føre. Vi bruker mer penger på konkrete tiltak, jf.

f.eks. det etter hvert mye omtalte Borregaard-prosjektet, som jeg var med på å bevilge 150 mill. kr til i går, som betyr omlegging fra olje til avfall, flis, trevirke, og på mandag ga jeg konsesjon til Haram til et stort, fint vindkraftprosjekt – to gode eksempler bare denne uka på den nyorienteringa og den forsterkinga av energipolitikken som Regjeringa står for.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:32:45]: Det er positivt at Regjeringen øker bevilgningene til fornybar energi. Men de bevilgningene skal da kompensere for den famøse pausen i sertifikatforhandlingene som gjorde at sertifikatmarkedet, som er det mest effektive virkemiddelet for fornybar energi, ble utsatt.

India er et utviklingsland, og har utslipp på mellom 10 og 20 pst. av Norges utslipp pr. person. Norge krever økte forpliktelser i Kina, mens vi øker våre egne utslipp. Det er riktig som energiministeren peker på, at produksjonen av fornybar energi går opp. Det har den gjort de siste 20 årene. Det har også statsråden, i hvert fall til en viss grad, bidratt til. Men samtidig har klimagassutslippene gått opp. Det er nettopp derfor vi trenger en helhetlig strategi, ikke bare for å øke fornybar-produksjonen, men for å redusere fossil energiproduksjon. Det er det som gjør at utslippene går ned.

Så spørsmålet blir igjen: Når får vi en helhetlig strategi for å få ned utslippene ved hjelp av en omlegging av energipolitikken?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:33:55]: Til det siste er svaret at vi nå på nyåret får presentert innspillene fra våre faglige etater under samlebetegnelsen Klimakur. Det vil danne grunnlaget også for en tilbakemelding til Stortinget, som miljø- og utviklingsministeren også har orientert Stortinget om tidligere. På det spørsmålet som nå tas opp, er det svaret.

Når det gjelder det andre elementet som tas opp, en kritikk mot Regjeringa fordi det oppfattes at en forventer at land som Kina også skal bidra med utslippsreduksjoner, tror jeg vi må være ærlige på noen fakta rundt dette. Om vi faktisk skal klare – som vi må – å holde temperaturøkninga innenfor to grader, nytter det ikke at bare den rike del av verden tar utslippskutt. Vi kan gjøre mer enn mye i den rike del av verden uten å nå 2-gradersmålet, hvis ikke de store utviklingslandene – som f.eks. Kina – også er med og tar sin del av ansvaret. Så betyr ikke det at det skal være likt, det betyr ikke at vi skal bruke samme mal på alle land. Men alle må bidra med noe.

Presidenten: Det blir anledning til oppfølgingsspørsmål – først Knut Arild Hareide.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:35:13]: Eg er heilt einig med oljestatsråden i at alle land må bidra, men da må i alle fall Noreg bidra. Det me ser, er at Regjeringa ikkje lykkast med å få ned utsleppa i Noreg. Me ser òg at på eit område som er betydeleg enklare – nemleg å få internasjonal anerkjenning – slår biletet no sprekkar for Regjeringa. Al Gore seier om oljesandprosjektet til Statoil

at det er eit stort feilgrep. Disse klimautsleppa er, målt i CO₂-utslepp, ti gonger så store som det oljeutsleppa er på norsk sokkel. Eg synest det er veldig opplyftande å høyre at Jonas Gahr Støre seier at han forstår poenget til Al Gore.

Mitt spørsmål til oljestatsråden er da: Er han einig med Jonas Gahr Støre, som seier at dette må få konsekvensar? (Presidenten klubbar.) Forstår han poenget til Al Gore når han seier at dette er eit stort feilgrep?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:36:22]: Når det gjelder oljesand, ligger det et konkret forslag i Stortinget, og det er sendt et brev til meg om det. Jeg har respekt for Stortinget, så jeg tror jeg skal gi et ordentlig og skikkelig svar på det brevet som er kommet om den saken som er til behandling.

Når det gjelder den inngangen at Norge ikke bidrar med annet enn ord og ønsker, må jeg si at jeg stiller meg helt uforstående til den påstanden. Det er ikke én sannsynlig løsning, i København som ikke Norge kommer til å være med på. Jeg kan knapt se ett område i København hvor ikke Norge er en pådriver i forhold til å få avtalene til å bli så omfattende som mulig. Hvis en går gjennom og ser på hvilke posisjoner de ulike landene har inntatt, kommer Norge ut øverst på nær sagt alle oversikter og rankinger. Så å framstille det her som at Norge er en sinke i forhold til det som skjer i København – at ikke vi bidrar nok, (presidenten klubber) at vi ikke er villige til å gjøre nok også hjemme på dette – mener jeg er helt feilaktig.

Presidenten: Presidenten må be om at både spørsmål og svar holdes innenfor den tildelte taletid.

Henning Skumsvoll – til oppfølgingsspørsmål.

Henning Skumsvoll (FrP) [10:37:47]: Energiminister Steven Chu var sammen med statsråden på en befaring over store deler av Energi-Norge – Vestlandet, vannkraft. Han uttalte til Dagens Næringsliv at han var veldig begeistret for norsk vannkraft og så på de store potensialene som lå der. Jeg tror også det ble sagt at vannkraften var et veldig godt bidrag til miljøproblematikken i framtiden. EU skal jo produsere 600 TWh, mest vindkraft, innen 2020. Da er det viktig at det er noe som utjevner det – når det ikke blåser, kan man supplere det med vannkraft.

Da er mitt spørsmål: Vil statsråden på grunnlag av det som energiminister Chu sa, vurdere å bygge ut mer vannkraft her i Norge? Vi har jo bl.a. mange vassdrag som er vernet, også små vassdrag. Er det ikke nå på tide å revidere de planene?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:38:50]: Vi er heldigvis i den situasjonen at vi kan bygge ut mye vannkraft i Norge framover uten å gå på akkord med de miljøkravene som er satt gjennom både ulike verneplaner og det mer generelle miljøregelverket. Vi ser en hyggelig stor søknadsmengde til NVE, særlig på småkraft. Det betyr at det både er en interesse og vilje ute til å få realisert gode vannkraftprosjekter. Jeg hilser de prosjektene velkommen og mener, som representanten Skumsvoll, at norsk vannkraft er det beste av det beste i forhold til fornybar energi,

og da særlig der hvor man kan kombinere det med reguleringssevne som gjør at man kan få koblingen mot andre energibærere, ikke minst vind, som gjør at man i sum øker energieffektiviteten og andelen fornybar energi.

Svaret på spørsmålet er slik sett ja i forhold til å få på plass flere gode vannkraftprosjekter, men også ja til å holde det innenfor miljøkravene.

Presidenten: Siri A. Meling – til oppfølgingsspørsmål.

Siri A. Meling (H) [10:40:09]: Høyre har flere ganger gitt uttrykk for at vi ikke er imponert over resultatene til Regjeringen når det gjelder å få frem mer ny fornybar energi, som er initiert av denne regjeringen og ikke av Bondevik II. Høyre ser at skal vi få bukt med klimautfordringen, er vi nødt til å se energiproduksjon og klima i sammenheng. Derfor er vi svært opptatt av å få frem mer ny fornybar energi i Norge. Vi har alle muligheter for å gjøre det – våre kompetansemiljøer, våre industrielle miljøer osv. har gode muligheter. Men da er det én forutsetning som må ligge til grunn, tror jeg, og det er at det er et marked for all denne nye fornybare energien. I dag produseres det mye energi, og vi har problemer med innestengt kraft i perioder. Skal vi få frem en satsing på ny fornybar energi, tror jeg at vi er nødt til å få opp kapasiteten i overføringsforbindelsene til utlandet. Deler statsråden mitt synspunkt på dette?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:41:13]: For det første: Det er en fantastisk påstand som jeg også hørte nå nylig i Stortinget, når det gjelder å dele opp det som er gjort på fornybar energi i forrige periode, og hvilken regjering det er initiert av. Når jeg sier at det er fantastisk, er det fordi jeg har opplevd stort sett å få kjeft i denne salen for de prosjektene som ikke har blitt gjennomført. Det må i så fall bety at den kjeften var rettet til feil person med hensyn til hvem som har initiert de prosjektene som det ikke har blitt noe av.

Når det gjelder tilgangen til markedet for kraft, er jeg enig. Men jeg tror vi skal breie ut svaret noe, for det er ikke slik at det bare er et markedsspørsmål knyttet til ja eller nei til kabler, vi har også et for dårlig nett i Norge. Det betyr at hvis vi skal klare å få realisert mange av disse gode kraftprosjektene framover, er vi nødt til å være villig til å bygge mer nett, vi er nødt til å være villig til å kompromisere litt i forhold til konsekvensene av å bygge nett, og vi er nødt til å sørge for at vi får bedre forbindelser på tvers og på langs i Norge.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:42:31]: Mitt spørsmål går til finansministeren.

Norge har en av verdens høyeste bilavgifter. Av den grunn har vi også en av Europas eldste og mest forurensende bilparker. Jeg hadde håpet at omleggingen av avgiften som ble gjort, kunne ført til at befolkningen i Norge kunne kjøpe seg mer miljømessig riktige biler, og skiftet

ut den gamle bilparken. Når jeg leser Dagens Næringslivs oppslag i går med uttalelser fra Torgeir Micaelsen, som er finansministerens partivenn og leder av finanskomiteen, ser jeg at avgiften skal gjøre et kraftig hopp til neste år. I Dagens Næringsliv i går sier Torgeir Micaelsen:

«Vi må stramme til, og resultatet blir at «Standard-Passaten» vil bli dyrere. Biler større enn dette vil bli ilagt en luksusskatt.»

Bakgrunnen for dette er selvfølgelig at man har en mindreinntekt på 3,8 milliarder kr fra bilavgiftene. Men jeg tør minne om at vi har et overskudd på statsbudsjettet til neste år på 172,2 milliarder kr. Det ligner ikke mye på forutsigbarhet for både forhandlere, importører og – ikke minst – dem som skal kjøpe seg bil. Jeg synes det er forunderlig at man kommer med dette nå, rett etter at man har sett hvordan Regjeringen har håndtert biodieselsaken. Slike uttalelser fra lederen i finanskomiteen kan føre til at folk hamstrer bil på slutten av dette året, og at salget går ned til neste år.

Kan finansministeren avklare hva som faktisk kan skje? Kan han berolige befolkningen med at det ikke kommer en avgiftsøkning på vanlige, miljørettede biler?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:44:30]: Først vil jeg vise til en pressemelding som lederen i finanskomiteen sendte ut i går, der han sier at han er feilsitert i forhold til det som sto i Dagens Næringsliv, og at det nok ikke var ment slik som det sto i avisen.

I løpet av de siste årene har det skjedd en betydelig omlegging av engangsavgiften på bil, ved at man har satt ned avgiften på de bilene som slipper ut minst CO₂, og så har det skjedd en viss økning i avgiften på de bilene som slipper ut mye CO₂. Det er en type omlegging som vil bli videreført nettopp for å nå det målet som Regjeringen har satt seg, at i 2012 skal CO₂-utslippet fra nye personbiler reduseres til 120 gram pr. kilometer. I løpet av de to–tre siste årene er dette redusert fra 177 til 151, og vi skal ned til 120. Avgiftspolitikken vil bli brukt i den sammenhengen. Bare for å nevne et eksempel, så er det slik at en liten Toyota har fått over 8 000 kr i avgiftslettelse, mens en stor Porsche har fått en avgiftsøkning på nesten 39 000 kr. Det er en type omlegging i miljøvennlig retning som vil fortsette.

Ellers er det jo umulig for finansministeren å si hva som kommer i framtidige avgiftsopplegg, men jeg tror ikke jeg røper noen stor hemmelighet når jeg sier at omleggingen i retning av grønne skatter for å få til en ønsket miljøatferd er noe som vi vil jobbe videre med. Da synes jeg at det opplegget som vi har hatt for engangsavgiften de siste årene, er en god måte å gjøre det på.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:46:16]: Jeg er glad for at det er rettet opp, det som lederen i finanskomiteen har vært ute med.

Jeg er enig i at man skal legge om skattepolitikken på en slik måte at man får solgt flere biler med lavere utslipp. Men problemet når man selger flere biler med lavere utslipp – statsråden nevnte selv salget av Porsche, det er vel ikke den mest vanlige bilen man ser når man er ute

på byen – er at det selvfølgelig fører til at man heller ikke får noen store inntekter fra salg av denne type biler. Det betyr at avgiftsnivået, inntektene til staten på dette, vil gå ned i framtiden, etter hvert som folk kjøper mer miljørettede biler. Det betyr også at vi nærmer oss mer og mer et vanlig europeisk nivå.

Mitt spørsmål da vil være: Er det en målsetting for Regjeringen at vi gjennom å få biler som forurenser mindre og mindre, vil nærme oss mer og mer et europeisk gjennomsnittsnivå på bilprisene?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:47:15]: Først en liten kommentar til det som ser ut til å bli en nedgang i avgiften for 2009. Det er i første rekke knyttet opp mot en nedgang i selve bilsalget og i mindre grad opp mot at en har lagt om avgiften.

Så er det slik at avgifter jo har flere formål: Avgifter skal prøve å fremme et bestemt forbruk eller en bestemt handling. Avgifter skal kanskje forhindre noen fra å ta inn ting, som f.eks. alkohol og tobakk. Så er det også selvsagt slik at avgifter har en fiskal virkning for å være med på å finansiere fellesskapets gode formål på mange andre områder.

Det er vanskelig å si hvor langt en kommer, men vi vil fortsette den avgiftsomleggingen som vi har tatt fatt på når det gjelder å stimulere til kjøp av biler som slipper ut lite CO₂. Litt avhengig av hva som skjer i utlandet, kan en for så vidt si at en vil nærme seg det utenlandske nivået, hvis en ikke da setter ned avgiftene tilsvarende i utlandet.

Presidenten: Det blir anledning til oppfølgingsspørsmål – først Ulf Leirstein.

Ulf Leirstein (FrP) [10:48:34]: Jeg har forståelse for at finansministeren ikke kan si hvilke endringer rent konkret som vil måtte komme i årene framover. Det er ikke sikkert Regjeringen skal holde på i så mange år framover heller.

Det jeg har lyst til å stille finansministeren spørsmål om, er hvordan han ser for seg prosessen som eventuelt skal lede fram til endringer, for det er på mange måter varslet at det vil komme stadige endringer i bilavgiftssystemet. Man opplever ofte at det kommer litt som en viss julekveld på en viss kjerring. Man fikk motivert folk til å kjøpe flere dieserbiler, så kommer det plutselig høyere årsavgift på dieserbiler uten partikkelfilter etterpå, man la på dieselavgiften, osv. Det får konsekvenser, selv om folk gjør som Regjeringen anbefaler at man skal gjøre.

Vil finansministeren ta ansvar for at det blir brede prosesser knyttet til eventuelle framtidige endringer i bilavgiftssystemet, slik at organisasjoner og andre som blir berørt av den type endringer, får mulighet til å påvirke før noe blir presentert i et statsbudsjett?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:49:36]: Denne regjeringen har i hvert fall tenkt å sitte denne perioden. Så kommer det jo et valg i 2013, og vi har tenkt å vinne det valget også. Men i hvert fall for denne perioden kan en nok påregne at vi sitter.

Så er det slik at en må skille mellom to ting. Det ene er fastsettelsen av de konkrete avgiftene, altså innretningen av selve avgiftsopplegget. Det er nok ting som må komme i statsbudsjettet på vanlig måte. Men det er fullt mulig å ha en diskusjon om mer prinsipielle endringer og mer overordnede grep når det gjelder avgiftssystemet, uten at det går på bekostning av den hemmeligholdelsen som er nødvendig før man fremmer et avgiftsopplegg for Stortinget.

Presidenten: Gunnar Gundersen – til oppfølgings-spørsmål.

Gunnar Gundersen (H) [10:50:21]: Med biodieselsaken i friskt minne kan vi frykte hva som kan komme i statsbudsjettet, som statsråden sier. Jeg tror man skal innse at grønn skatte- og avgiftspolitik er uhyre viktig, og det er uhyre viktig at man lager et system som spiller på lag med både næringsliv og konsument, hvis man skal lykkes i miljøpolitikken.

Det som nå har skjedd i løpet av høsten, og utspillet til Micaelsen i går – om han er feilsitert eller ikke – er veldig skadelig for troverdigheten til selve systemet. Vi står nå i København og skal redde verden, og så klarer vi ikke engang å lage et troverdig system hjemme. Er statsråden enig i karakteristikken at høsten har vært katastrofal for Regjeringens grønne avgifts- og skattepolitikk? Hva vil han gjøre for å gjenopprette troverdigheten?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:51:21]: Generelt er jeg tilhenger av at en i mye mindre grad skal frykte fremtiden, og heller se på de muligheter som fremtiden gir. Det er i hvert fall en leveregel for finansministeren.

Når det gjelder biodieselavgiften og for så vidt avgifter knyttet opp mot biodrivstoff, er jo selve prinsippet om en viss omlegging varslet tidligere ved at en helt fra 2007 har tatt til orde for at også de som kjører på biodrivstoff, må kunne påregne å betale såkalt veibruksavgift.

Det har vært en vanskelig sak, som har kostet en del. Det er ingen grunn til å legge skjul på det. Samtidig tror jeg nok at en skal spare de store overskriftene om katastrofer etc. til større anledninger enn biodieselavgiften. Det som virkelig vil bli en «katastrofe», er hvis en ikke er i stand til å nå fram til en forpliktende avtale i København. Det er det som er den store saken nå. Hvis det slår feil, kan en kanskje bruke litt større bokstaver enn i biodieselsaken.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til siste oppfølgings-spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:52:36]: Selv om det nå har kommet en berikket pressemelding fra finanskomiteens leder etter utspillet i Dagens Næringsliv, kan man vel trygt slå fast at det bedrives høyttenkning i regjeringspartiene om dette. Og det synes jeg faktisk preger Regjeringen og regjeringspartiene når det gjelder avgiftspolitikken på det området vi her snakker om.

Mitt spørsmål til finansministeren går nettopp på forutsigbarhet. Han vektlegger at han må hemmeligholde ni-

vået på avgiftene av hensyn til statsbudsjettet osv., men man skal altså ikke lenger enn til Sverige for å se at der annonserer man at man f.eks. skal ha avgift på biodiesel i 2013, at man skal øke antall ører på avgiftene på bensin og diesel for kommende år, i langt større grad enn det man gjør fra norsk side. Vil finansministeren selv bidra til at norske forbrukere får et mer forutsigbart regime på dette området?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:53:42]: Det er noe spesielt med bilavgifter og avgifter som er relatert til bil, det skaper både diskusjon og – ofte – sterke følelser. Og det er forståelig, for bilen er jo et viktig familiemedlem for de fleste.

Det er fullt mulig å bedrive høyttenkning om prinsipper og retninger på avgiftssystemet, men mitt poeng er at en del avgifter faktisk er slik at de må komme i statsbudsjettet. Jeg har vært med på behandling av avgifter i lukkede møter i Stortingets finanskomité og møtt kollegaer i salen her som var i ferd med å kjøpe bil, men jeg visste noe jeg ikke kunne si. Så det er klart at det må være et visst hemmelighold rundt avgifter som kan føre til at folk tilpasser seg i forkant av en eventuell avgiftsøkning.

Derimot er det fullt mulig å varsle f.eks. opptrappingsplaner for avgifter og for så vidt sette stasjoner framover i forbindelse med det å diskutere prinsipper når det gjelder innføring av avgifter. Så vi får se på hva som er mulig, men selve avgiftssatsene må jeg nok forbeholde offentliggjøringen av statsbudsjettet.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Bent Høie (H) [10:54:57]: Mitt spørsmål går til helse- og omsorgsministeren.

Ordningen «Raskere tilbake» ble gjeninnført av Stoltenberg II-regjeringen sist gang det økte sykefraværet var på topp på den politiske dagsordenen. Bakgrunnen for ordningen er rimelig åpenbar, nemlig at det økende sykefraværet har en sammenheng med at det er økende køer for å slippe til og få behandling. Mange som er sykmeldte, er rett og slett syke og har behov for hjelp i helsevesenet vårt.

I 2010 er det igjen bevilget penger til ordningen Raskere tilbake. Allikevel opplever flere private rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner at avtalen om behandling med Raskere tilbake fra 2009 går ut 1. januar, uten at de har fått en ny avtale for 2010. Raskere tilbake er derfor blitt «Senere tilbake» for mange av dem som nå står i behandlingsskø og er sykmeldte.

Institusjonen Godthaab hadde i forgårs innkalt sine ansatte til møte for å orientere om permitteringsvarsler. Ledig kapasitet blir derfor stående ubenyttet, samtidig som både sykehuskøer og sykefraværet øker. Dette er sløsing med samfunnets ressurser, det er sløsing med mennesker som ønsker å komme raskt tilbake i arbeid.

Mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden få helseforetakene til å forlenge avtalen fra 2009 fram til ny avtale for 2010 er på plass, slik at en får utnyttet denne kapasiteten og folk kommer raskt tilbake i arbeid?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:56:59]:

Det er ikke tvil om at Regjeringen ser alvorlig på det økende sykefraværet, også i helse- og omsorgssektoren, og at det er mange tiltak som må til for at vi skal lykkes med dette.

Raskere tilbake er ett tiltak. Det gjennomføres på ulike måter, bl.a. også ved å bruke opphold på rehabiliteringsinstitusjoner, som representanten Bent Høie er inne på. For 2010 er det bevilget nesten 500 mill. kr til Raskere tilbake, men til private institusjoner i tillegg bruker helseforetakene ca. 1,2 milliarder kr.

Det er helseforetakene som har avtaler med rehabiliteringsinstitusjonene. Avtaleperioden har vært tatt opp flere ganger i Stortinget, og jeg ser også at avtaleperioden kan være problematisk for noen når det gjelder forutsigbarhet. Derfor vil jeg i foretaksmøte gi styringssignaler om det.

Når det gjelder ordningen Raskere tilbake, der det tross alt bevilges via statsbudsjettet år for år, er det slik at de regionale helseforetakene vil inngå avtaler. Men det er altså avtaler i bunnen, og det er ingen vesentlige endringer i avtalen med Godthaab, etter det jeg kjenner til. Her er det en avtale mellom Helse Sør-Øst og institusjonen, som videreføres i 2010.

Bent Høie (H) [10:58:43]: Røros Rehabiliteringssenter, CatoSenteret, Godthaab og Vikersund Kurbad er noen eksempler på institusjoner som har avtaler om Raskere tilbake i 2009 som går ut 1. januar 2010, uten at helseforetakene har startet forhandlinger om nye avtaler for 2010. Helseforetakene har siden statsbudsjettet ble lagt fram i oktober, visst at det ville bli bevilget penger til ordningen Raskere tilbake. Det har ikke vært noen politisk uenighet om dette, og de kunne ha forhandlet fram avtaler for 2010 med virkning fra 1. januar. Nå må institusjoner permittere ansatte, gjerne i to måneder, før det igjen kommer til behandling.

10. september 2009 svarte statsministeren Høyres gruppe følgende på et spørsmål om Raskere tilbake:

«Det forutsettes at midlene brukes mest mulig effektivt i forhold til ordningens formål, som er å få syke raskere tilbake i arbeid slik at sykefraværet reduseres.»

Mener helseministeren at den måten helseforetakene håndterer denne ordningen på, er i tråd med det statsministeren har svart Stortinget så sent som i september 2009?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:59:50]:

Raskere tilbake er et tiltak – det kan være en operasjon, eller det kan være et rehabiliteringsopphold, men i bunnen ligger det en avtale mellom helseforetaket og rehabiliteringsinstitusjonen fra år til år, gjerne en flerårig avtale. Det er viktig for å få forutsigbarhet i rehabiliteringsorganisasjonene. Raskere tilbake er noe vi bevilger til år for år, og det tillegget, den avtalen som skal gjøres med ulike institusjoner, vil bli gjort, men i bunnen ligger den avtalen som de har. Når det gjelder det spesielle rehabiliteringssenteret som Høyre åpenbart har vært opptatt av, Godthaab Rehabiliteringssenter, skal avtalen etter det jeg kjenner til, videreføres for 2010, og det er ingen vesentli-

ge endringer. Det er det regionale helseforetaket som har ansvaret her, og som både kvalitetssikrer de institusjonene som gir tilbud, og inngår avtaler.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Sonja Irene Sjøli.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:01:05]: Denne saken viser at de regionale helseforetakene er bukken som passer havressekken. De er mer opptatt av å verne om egen virksomhet enn å få folk tilbake til arbeid. HELFO, under Helsedirektoratet, sørger effektivt for at de som opplever brudd på ventetidsgarantien, får rask behandling der det er ledig kapasitet i offentlige eller private sykehus, og Høyre har tidligere foreslått at når det gjelder Raskere tilbake, burde pengene blitt brukt av HELFO på vegne av sykmeldte som står i helsekø. Er helseministeren enig i at en slik organisering hadde sikret at midlene hadde blitt brukt mer effektivt, for å få folk raskere tilbake i arbeid?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:01:52]: Ordningen Raskere tilbake skal gi et tilbud til dem som kan nyte godt av det, for raskere å komme tilbake i jobb. Det kan, som jeg sa, være en operasjon, det kan være rehabilitering, som enten kan utføres i offentlig regi eller ved private institusjoner som har avtaler med helseforetak.

Når det gjelder de regionale helseforetakene, har de et helt klart ansvar for å sørge for helsetilbudet i sin region, og det er absolutt ikke mitt inntrykk at de verner mer om sin egen virksomhet enn om pasientene og befolkningens beste. Det er mitt inntrykk at de gjør alt de kan for både å forvalte det offentliges penger på en god måte og sikre pasientene i dette landet god behandling.

Presidenten: Kari Kjønås Kjos – til oppfølgingsspørsmål.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [11:03:00]: I september 2008 ble en mann sykmeldt på grunn av en skade som trengte operasjon. Han søkte om å få komme inn under ordningen Raskere tilbake, og fikk beskjed om at han ville få en operasjon i slutten av 2009. Han skulle altså gå ett år på sykelønn. Jeg oppfatter dette verken som raskt eller tilbake. Det er ledig kapasitet, spesielt hos de private klinikkene, og mitt spørsmål til statsråden er: Hvorfor synes den rød-grønne regjeringen at det er bedre å bruke pengene på sykepengene enn å bruke pengene på å kjøpe en operasjon, som faktisk ville gitt en lavere kostnad?

Presidenten: Presidenten må få lov til å minne om at i den grad det skal stilles spørsmål om enkeltsaker, har vi et skriftlig spørreinstitut og en ordinær spørretime. Jeg går ut fra at det er ment som en referanse til en generell problemstilling, og dermed kan statsråden få lov til å svare.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:04:03]: Det er ikke tvil om at mange som går sykmeldt over lengre tid, og som f.eks. venter på en operasjon, får svekket livskvalitet og er sykmeldt for lenge. Det er absolutt slik

at Regjeringen er veldig opptatt av å få ned sykefraværet, ikke minst også for at den enkelte skal komme seg tilbake i jobb og tilbake i den hverdagen som de fleste av oss ønsker å være i.

Det er mange tiltak som skal gi et tilbud. Noen som venter på operasjon, venter for lenge. Det kan vi være enige om, og det prøver vi å gjøre noe med. Men når det gjelder tiltakene innenfor Raskere tilbake, er de nettopp ment å kunne ivareta dem som har en mulighet til å få behandling, for å komme raskere tilbake i jobb.

Presidenten: Laila Dāvøy – til oppfølgingsspørsmål.

Laila Dāvøy (KrF) [11:05:05]: I høringen i helse- og omsorgskomiteen var det mange innspill om rehabilitering og opptrening i institusjoner etter sykdom eller skade. La meg ta et eksempel fra en institusjon som sier det i dag er helt uforutsigbare tilstander. De har måttet halvere antallet plasser, og Raskere tilbake får de bare for ett år om gangen. Andre avtaler er for to år om gangen, kanskje med mulighet for ett eller to års forlengelse. Det er osthøvelkutt. Færre plasser og kortere liggetid er også noe som kjennetegner disse institusjonene.

Jeg må si at det bekymrer meg veldig at statsråden ikke svarer på spørsmålet om hun mener det er greit at de ideelle og private rehabiliteringsinstitusjonene nå faktisk er gått til oppsigelser fordi de ikke har fått avtale om Raskere tilbake for neste år.

Hva mener Regjeringen med «forutsigbarhet» i sin egen regjeringserklæring, når vi står her med ett til to års avtaler? Er det forutsigbart?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:06:21]: Når det gjelder tiltaket Raskere tilbake, er det et ekstraordinært tiltak, en ekstraordinær post som bevilges år for år. Vi har valgt å videreføre det for neste år. Det dreier seg om nesten 500 mill. kr. I bunnen her ligger institusjoner som har mer forutsigbare avtaler med helseforetakene, men jeg har tatt signalene som har kommet fra Stortinget, både i budsjettbehandlingene og ved flere spørsmål til meg i Stortinget, om at det er ønskelig med lengre avtaleperioder. Men man må se Raskere tilbake som et eget tiltak. Det dreier seg ellers om den generelle avtalen som helseforetakene har med rehabiliteringsinstitusjonene. Der vil jeg gi styringssignaler om at man må se på avtaleperioden fordi det skaper vanskeligheter, og det er veldig forståelig. Det skaper vanskeligheter for institusjonene. Det har jeg tatt fatt i, men når det gjelder ordningen Raskere tilbake, er det en liten del av dette, som må bevilges år for år.

Presidenten: Da er den muntlige spørretimen over, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 4, fra representanten Peter Skovholt Gitmark til forsvarsministeren, blir besvart av justisministeren, som er bortreist. Etter anmodning fra justisministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart før spørsmål 16, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 6, fra representanten Lars Myraune til nærings- og handelsministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 27, dvs. til slutt i spørretimen.

Spørsmålene 7, 8, 11, 12 og 13, fra henholdsvis representantene Arne Sortevik, Ingjerd Schou, Jan-Henrik Fredriksen, Øyvind Halleraker og Svein Harberg til samferdselsministeren, blir besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av samferdselsministeren, som har sykdomsforfall.

Spørsmålene 9 og 10, fra henholdsvis representantene Bård Hoksrud og Freddy de Ruiten til samferdselsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden har sykdomsforfall.

Spørsmålene 16 og 17, fra henholdsvis representantene Arve Kambe og Siri A. Meling til miljø- og utviklingsministeren, blir besvart av justisministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 22, fra representanten Torgeir Trældal til landbruks- og matministeren, er trukket tilbake.

Spørsmålene 25 og 26, fra henholdsvis representantene Robert Eriksson og Henning Warloe til arbeidsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 27, fra representanten Elisabeth Røbekk Nørve til fiskeri- og kystministeren, blir tatt opp av representanten Frank Bakke Jensen.

Spørsmål 1

Bente Thorsen (FrP) [11:08:12]: «Det foretas sjelden en vurdering av elever med utviklingshemming i forkant av skolestart på videregående skole om hvilken av de tolv ordinære linjene som passer den enkelte elev best. Elevene plasseres ofte inn på linje 13, som består i å lære seg å utføre dagligdagse gjøremål, og som ikke gir en formell kompetanse som de har krav på etter opplæringsloven.

Hva vil statsråden gjøre overfor fylkeskommunen, slik at elevene skal få undervisning etter lovverket?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:08:56]: Det er i dag, som spørteren er inne på, tolv utdanningsprogrammer i den videregående opplæringen. Tre av dem er studieforberedende og ni er yrkesfaglige. Elever som søker inntak i videregående opplæring, skal tas inn på ett av disse tolv utdanningsprogrammene.

Andre utdanningsprogrammer finnes ikke, heller ikke noen «linje 13», som representanten Thorsen omtaler.

Noen elever har imidlertid problemer med å få tilstrekkelig utbytte av ordinær og tilpasset opplæring. I så fall

kan de ha krav på spesialundervisning. Da må enkeltvedtak treffes om det, og sakkyndig vurdering foretas av fylkeskommunens PP-tjeneste. Det må utarbeides en individuell opplæringsplan, en såkalt IOP, for eleven. Denne må vise elevens opplæringsmål og innholdet i elevens opplæring. Opplæringslovens bestemmelser om spesialundervisning, inntatt i opplæringsloven kapittel 5, må være oppfylt.

Selv om en elev får spesialundervisning, har denne eleven rett til å få sin opplæring etter ordinære læreplaner, og har rett til det samme timetallet som andre elever. Hvis dette viser seg umulig, kan det i elevens individuelle opplæringsplan gjøres unntak både fra læreplanen og fag- og timefordelingen. Unntaket kan gå ut på å tilby eleven alternativ opplæring i en mindre gruppe. For eksempel kan en sterkt funksjonshemmet elev gis hverdagslivstrening i form av trening i daglige gjøremål. Et slikt alternativt opplæringstilbud er ikke eget utdanningsprogram, men en individuell rett til spesialundervisning for en elev som har vedtak om og behov for nettopp dette.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Bente Thorsen (FrP) [11:10:47]: I spørsmålet sto det: «Det foretas sjelden en vurdering av elever med utviklingshemming». Jeg er ikke fornøyd med svaret. Jeg følte det var altfor generelt.

I spørsmålet ligger det at det såkalte tilbud nr. 13, som utviklingshemmede blir tildelt, ikke har noen retningslinjer eller krav til hvordan opplæringen skal være. Fremskrittspartiet forventer likevel, og her kommer en presisering av spørsmålet, at opplæringsloven § 5-1 om rett til spesialundervisning – som bl.a. sier at det skal «særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven» – blir fulgt.

Ifølge bladet Samfunn for alle har Utdanningsdirektoratet kontaktet fylkene, som avviser at tilbudet er ulovlig. Den nye lærekandidatordningen har gitt veldig gode resultater der den er utprøvd. Vil ministeren legge til rette for at utviklingshemmede elever kan få utdanning innen lærekandidatordningen?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:11:57]: Den problemstillingen som representanten Bente Thorsen tar opp og viser til, er veldig viktig for dem som har spesielle utfordringer når det gjelder opplæring, men vi mangler en nasjonal oversikt over hva som er omfanget, tilbudet og praksis i det som representanten Thorsen tar opp.

Det har vært tatt opp av foreldre og brukerorganisasjoner i nasjonale høringskonferanser som vi har hatt i forbindelse med at Midtlyng-utvalgets innstilling, som nettopp dreier seg om denne problemstillingen, nå har vært ute på høring. Vi har akkurat fått inn veldig mange høringsuttalelser om dette. Jeg tror det er over 280, så det er et stort engasjement rundt dette.

Jeg vil ta opp den problemstillingen som Bente Thorsen tar opp med meg nå, i oppfølgingen av den utredningen, og vil vurdere hvilke tiltak vi kan sette i verk for å sikre at alle elever får den opplæringen de har rett til – også den gruppen elever som spøreren er opptatt av her.

Bente Thorsen (FrP) [11:13:00]: Jeg er mer glad for svaret til statsråden nå! Det skal bli spennende å følge utviklingen videre etter det som er kommet nå.

Samtidig er tallet på klagesaker til Fylkesmannen fra pårørende veldig redusert. En mulig årsak kan være at det å klage på tilbudet er veldig ressurskrevende fordi enkeltvedtaket ofte kun inneholder at eleven er kommet inn på skole, og sier ingen ting om hva spesialundervisningen skal inneholde.

Vil statsråden ta nødvendige grep for at vedtak om innhold i undervisningen for funksjonshemmede elever kommer fram i enkeltvedtaket, slik at det forenkler klagemuligheten?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:13:51]: Jeg vil gjerne undersøke litt nærmere før jeg gir et utfyllende svar på det siste oppfølgingsspørsmålet fra representanten Thorsen.

Jeg skjønner det engasjementet som ligger bak denne problemstillingen som tas opp, og jeg samarbeider gjerne med representanten Thorsen om hvordan vi skal klare å gjøre dette tilbudet bedre framover.

Spørsmål 2

Elisabeth Aspaker (H) [11:14:29]: Jeg har følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Hvilke reduksjoner i klimagassutslipp kan den rød-grønne regjeringen vise til under kunnskapsministerens ansvarsområde siden tiltredelsen i 2005, og hvordan vurderer statsråden disse resultatene i forhold til Norges nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:14:55]: La oss først heve blikket litt. Mitt utgangspunkt for svaret på dette spørsmålet er at innenfor utdanningssektoren finner man først og fremst løsningene på klimaproblemene – den største utfordringen er ikke at utslippene fra denne sektoren er så store – det er de som sitter på skolebenken i dag, det er de forskningsmiljøene som vi har ansvaret for, som vi er helt avhengig av har kunnskap og kompetanse og kan legge hodene sine i bløt og finne forslag til løsninger på hvordan vi kan redusere klimautslippene framover. Det er det jo ikke alle sektorer som har.

Under behandlingen av klimameldingen ble det enighet om at det i 2020 er realistisk å redusere utslippene i Norge med 15–17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til den referansebanen som ble presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert. I tråd med prinsippene om sektoransvar i miljøvernpolitikken ble det i klimameldingen, St.meld. nr. 34 for 2006–2007, fastsatt egne utslippsmål for fire hovedsektorer.

Regjeringen jobber kontinuerlig med å følge opp klimaforliket. Utfordringene er imidlertid ikke at klimaforliket ikke følges tilstrekkelig opp. Utfordringene er at selv om klimaforliket var et stort skritt framover for klimapolitikken, er tiltakene i forliket trolig ikke nok i forhold til klimamålene våre. Regjeringen søker derfor stadig etter måter å utvide klimaverktøykassen på. Derfor nedsatte Re-

gjeringen faggruppen Klimakur 2020 allerede få måneder etter at klimaforliket ble vedtatt i Stortinget i 2008. Klimakur-rapporten, som nå lages av SFT og andre etater, vil i februar gi den mest omfattende meny av nye virkemidler og tiltak som noen sinne er presentert i Norge. Klimakur-rapporten skal vise hvordan Norge kan klare å nå klimamålene.

Etter at Klimakur er lagt fram i februar vil Regjeringen vurdere de ulike forslagene nøye. Etter Klimakur vil Regjeringen derfor legge fram for Stortinget en vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler.

I Kunnskapsdepartementet er hovedtyngden av tiltak innen klimapolitikken – som jeg var inne på innledningsvis – rettet inn mot opplæring, kunnskapsformidling og holdningsdannelse.

I læreplanen for Kunnskapsløftet tas bærekraftig utvikling opp i kapitlet «Det miljøbevisste menneske» i den generelle delen. Miljø og bærekraftig utvikling tas også opp både i naturfag og samfunnsfag.

Departementet har gjennom den nasjonale handlingsplanen for utdanning for bærekraftig utvikling aktivisert skoler, ansatte og elever i arbeidet med bærekraftig utvikling og aktiviteter som bidrar til reduserte klimagassutslipp. Det siste har vi mange gode eksempler på.

Våren 2008 ble det laget en kunnskapsstatus som understreker at mange skoler har et lite tilfredsstillende fysisk miljø og dårlig standard på skoleanlegg. Rehabiliteringsbehovet ved skoleanlegg var fremdeles stort, og Regjeringen foreslo derfor i statsbudsjettet for 2009 å utvide og endre tilskuddsordningen som i sin tid ble etablert i tilknytning til oppstart av grunnskole reformen. Derfor ble det innført et nytt åtteårig rentekompensasjonsprogram for rehabilitering av skoleanlegg som eies av kommuner og fylkeskommuner. Det ble satt i verk med en ramme på 15 milliarder kr. To av disse milliardene ble faset inn på statsbudsjettet for 2009, og ytterligere 2 milliarder kr er, som kjent, faset inn i statsbudsjettet for neste år. Det er også gjort endringer slik at private skoler kan delta i dette. Rehabilitering av skoleanlegg i denne størrelsesorden vil bidra til redusert energibruk og en mer miljøvennlig drift av skolene. Jeg gjør også oppmerksom på tiltakspakken, de ekstraordinære vedlikeholdsmidlene som kommunene har fått. En stor andel av dem har gått til rehabilitering av skoleanlegg, og også til denne typen forbedring, både oppvarming og ventilasjon f.eks.

Også i barnehagen handler det om miljø på mange måter. Jeg vil her trekke fram at mange barnehager deltar i arbeidet med Grønt Flagg, der formålet er å stimulere til bærekraftig utvikling gjennom miljøopplæring og miljøpraktisering. I 2008 deltok mer enn 50 000 skoler og barnehager i et internasjonalt opplegg. Norske barnehager har for øvrig lang tradisjon i å arbeide miljørettet gjennom lokalt utviklingsarbeid. Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver legger også vekt på barnehagens ansvar for å gi barn grunnleggende innsikt i og forståelse for natur, miljøvern og samspillet i naturen.

Statlige virksomheter under mitt ansvarsområde har i flere år fulgt opp retningslinjene om Grønn Stat. Her legges det bl.a. vekt på å arbeide systematisk med å integrere

miljøhensyn i driften, bl.a. kartlegge miljøvirkningen av egen drift.

Som representanten Aspaker vil legge merke til, er det når det gjelder barnehager og skoler, først og fremst i bygningsmassen det er mulig konkret å oppnå reduserte utslipp, bedre energieffektivitet og nye miljøløsninger. Men jeg vil uansett understreke det jeg startet med, nemlig at det viktigste innenfor opplæring, helt fra barnehagen og til den siste professor, er å bidra til at vi stadig er sultne på kunnskap, og at vi stadig utvikler kunnskap sånn at vi har bedre miljøløsninger i fremtiden. Sånn sett vil utdanningssektoren være en plusssektor som bidrar til reduksjoner ikke bare på eget område, men også på veldig mange andre samfunnsområder.

Elisabeth Aspaker (H) [11:20:43]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Jeg er veldig enig med henne i at utdanningssektoren og forskningsfeltet er en nøkkelressurs med hensyn til hvordan vi skal greie å takle de utfordringene vi står overfor, enten vi nå snakker nasjonalt eller i en mer global sammenheng. Men desto viktigere tror jeg det da er at vi også klarer å ta dette med i hverdagen, at vi greier å vise til at det ikke bare er de store vyene og det vi presterer – jeg holdt på å si – utenlands som teller, men at vi faktisk i den hverdagslige, nære politikken hjemme også greier å se spor av at vi endrer holdninger. Jeg tror det er utrolig viktig med eksemplets makt.

Statsråden var inne på dette med bygningsmasse osv. Men har Kunnskapsdepartementet en egen definert policy i forhold til klimavennlige bygg, oppvarming osv – jeg tenker også på den bygningsmassen departementet selv rår over?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:21:49]: Vi bestreber oss hele veien på å finne beste mulige miljøløsninger. De fleste anleggene som hører inn under barnehage- og skolesektoren, er kommunenes ansvar. Kommunene står for ca. 5 pst. av de totale CO₂-utslippene i Norge, og vi jobber intenst for at kommunene skal lage seg egne klimahandlingsplaner og ha fokus på hvordan man kan redusere utslipp. Det foregår veldig mye interessant arbeid på dette feltet rundt omkring i kommunene. La meg nevne et eksempel fra Trondheim. De fem første månedene i 2008 sparte ti skoler i Trondheim – og da er vi helt nede på det planet der representanten Aspaker etterlyser engasjement – energi tilsvarende normalforbruket til 50 eneboliger, og forbruket ble redusert med 12 pst. sammenlignet med året før. Det er et veldig konkret eksempel på noe som faktisk førte til reduksjoner i utslippene, men som også ble en veldig vekker for alle de barn og voksne som var involvert i disse prosjektene. På den måten kan vi gjennom skoleverket bidra til å sette i gang nettopp den bevisstgjeringen som representanten er ute etter.

Elisabeth Aspaker (H) [11:23:01]: Jeg takker statsråden også for det svaret.

Poenget er at nå er det viktig å holde saken varm, også mellom store klimatoppmøter når ting bygger seg opp og

saken har maksimal fokus i media. Jeg vil spørre og utfordre statsråden om hun kan tenke seg å ta initiativ til at man i forbindelse med de årlige budsjettene til Kunnskapsdepartementet kunne ha en liten redegjørelse om hvordan sektoren håndterer dette, om eventuelle resultater man har oppnådd, og om hvilke ambisjoner man konkret har for sine egne miljø- og klimamål i det året som kommer.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:23:44]: Jeg vil gjerne komme tilbake til det når vi på nytt skal oppdatere hvordan vi skal jobbe med klimamålsettingene våre, etter at arbeidet med Klimakur er ferdiggjort og lagt fram. Det kan godt hende at det er interessant å synliggjøre dette, slik som representanten Aspaker etterlyser, i forbindelse med budsjettbehandlingen. Men jeg er også opptatt av at vi skal finne de mest effektive måtene vi kan jobbe med dette på.

I går ble Tidsbrukutvalgets innstilling lagt fram. Der understrekes nettopp at vi må prioritere veldig sterkt hvilke oppgaver vi sender til Skole-Norge, slik at vi er helt sikre på at skolene har tid til sine kjerneoppgaver. Særlig når skolen kan kombinere sine målsettinger for undervisningen med konkrete tiltak som kan gjøres i den enkelte skole, har man en pedagogisk mulighet også. Men la meg få komme tilbake til hva som er det mest hensiktsmessige for å sørge for at en har et sterkt fokus på reduserte CO₂-utslipp innenfor skolesektoren, uten at vi dynger skolen ned med nye umulige oppgaver.

Spørsmål 3

Olemic Thommessen (H) [11:25:12]: Bakgrunnen for mitt spørsmål er situasjonen som den tibetanske eksilregjeringen står i, i tilknytning til den dialogprosess som har vært med kinesiske myndigheter:

«Dialogen mellom Kina og den tibetanske eksilregjeringen har stått i stampe i lang tid. Det er nå kjent at det er tatt initiativ for å få samtalene i gang igjen. USAs president, Barack Obama, tok opp Tibet-spørsmålet under sitt besøk i Kina i november. Dalai Lama og den tibetanske eksilregjeringens klare utgangspunkt er ikke selvstendighet, men å finne en løsning innenfor Kinas grenser.

Vil utenriksministeren ta skritt til at Tibet også bringes på dagsordenen i den kinesisk-norske dialogen?»

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:25:58]: Jeg vil først takke representanten for at han tar opp dette spørsmålet, som er viktig, og som ikke må glemmes i de store politiske vurderingene.

Spørsmål knyttet til Tibet er noe vi har tatt opp og fortsetter å ta opp i samtaler med kinesiske myndigheter. Norge følger situasjonen i Tibet tett. Senest under konsultasjoner med Kinas viseutenriksminister Zhang Zhijun i Oslo 11. desember tok jeg opp Tibet og minoritetsspørsmål i den delen av samtalen jeg deltok i. Jeg understreket overfor ham at den norske regjeringen er opptatt av minoriteters rettigheter generelt og Tibets situasjon spesielt.

Vi har fulgt situasjonen i Tibet både før og etter de voldelige optøyene i Lhasa i mars 2008, offisielt og i tilknytning til mange av de nettverkene som representerer tibetanere også i eksil. Vi har ved flere anledninger uttrykt vår bekymring overfor kinesiske myndigheter om at rettssakene etter urolighetene i Tibet i fjor og i Xinjiang i juli i år har resultert i flere dødsdommer og henrettelser. Norge sluttet seg til en EU-erklæring i slutten av november som protesterte mot henrettelsene av to tibetanere etter optøyene i Tibet. Jeg tok også opp dødsstraffsspørsmålet, med bakgrunn i den veldig intensive dødsstraffgjennomføringen vi har sett etter optøyene, i mine samtaler med viseutenriksministeren.

Den norske ambassaden i Beijing foretar regelmessige tjenestereiser til Tibet og besøkte Lhasa senest i begynnelsen av denne måneden for å få et førstehånds inntrykk av situasjonen i området.

Så har vi den årlige menneskerettighetsdialogen med Kina. Det gir en anledning til å ta opp spørsmål knyttet til minoriteters rettigheter i landet. Også i år vil Tibet være et tema på dialogmøtet. Det er betimelig at spørsmålet kommer i dag, fordi møtet finner sted i Oslo i dag og i morgen, og er følgelig også på dagsordenen. Menneskerettighetsdialogen har en egen arbeidsgruppe, der minoriteters rettigheter diskuteres blant kinesiske og norske eksperter. Spørsmål knyttet direkte til Tibet, tas også opp i de tilknyttede møtene med kinesiske myndigheter.

I forkant av den 11. runden av MR-dialogen med Kina i oktober i fjor ledet daværende statssekretær Raymond Johansen en delegasjon til Tibet. Denne gangen har den kinesiske delegasjonen besøkt Finnmark i forkant av dialogmøtet for å lære mer om norsk samepolitikk og urfolk.

Representanten viser til dialogen mellom kinesiske myndigheter og representanter for Dalai Lama, og at det nå er tatt initiativ for å få samtalene i gang igjen. Det er positivt at partene ikke avviser slik kontakt, til tross for urolighetene i tibetanske områder de siste årene og den økende avstanden partene imellom. I våre samtaler med kinesiske myndigheter understreker vi hvor viktig det er at denne dialogen fortsetter, og vi oppmuntrer partene til å holde fram langs dette sporet.

Olemic Thommessen (H) [11:28:50]: Jeg vil takke utenriksministeren for et godt og informativt svar. Jeg vil informere utenriksministeren om at vi i Stortinget kommer til å dra i gang igjen en gruppe knyttet til Tibet-spørsmål, som Stortinget også har hatt tidligere. Den er nå i sin vorden.

Jeg har allikevel et spørsmål knyttet til den norsk-kinesiske dialogen om dette. Det har kommet bekymringsmeldinger, bl.a. fra Amnestys leder John Peder Egenæs i Aftenposten i dag, om at man er redd for at kineserne nedprioriterer dialogarbeidet med Norge. Bakgrunnen for det er manglende politisk representasjon fra kinesisk side, utsettelse av møter og den type ting.

Jeg skulle gjerne høre utenriksministerens vurderinger av dette. Er utenriksministeren bekymret for dette på samme måte, og hvordan vil han kommentere disse spørsmålene?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:29:54]: Jeg er på overordnet nivå ikke bekymret for det. Vi har nå i over ti år holdt på med denne dialogen, og etter å ha hatt ansvaret for den i fire–fem år er mitt inntrykk at den blir prioritert fra kinesisk side. Den tidsbruken de faktisk har, sier noe om kvaliteten ved delegasjonen.

Vi hadde ønsket at viseutenriksminister He hadde ledet delegasjonen denne gangen. Men jeg har en viss forståelse for at han er i København og ikke i Oslo i disse dager. Det er faktisk slik at Kina med sitt store internasjonale interesseområde har et begrenset antall politikere på dette nivå. Det sier noe om at den personen de hadde ment skulle lede dialogen i Oslo, er den som inntil statsministeren kommer til København fra Beijing, leder Kinas forhandlinger der. Det vi må se på, er innholdet i samtalene, oppfølgingen av dem, vektleggingen av dem. Det er krevende å få den rette oppmerksomheten for å fastsette et tidspunkt og få de riktige personene, men summen av det vi har erfart, er at Kina prioriterer det, og vi prioriterer det. Da er det grunnlag for å gå videre.

Olemic Thommessen (H) [11:31:00]: Det er klart at møtene i København er viktige. Det har jeg også forståelse for. København-møtet reiser også viktige spørsmål med hensyn til Tibetplatåets betydning. Det er jo slik at man på Tibetplatået har meget viktige vannreservoarer for store deler av Asia. Slik sett er det også et strategisk kanskje mer krevende område etter hvert, for så vidt som vannforsyningen til Asias mest folkerike land ikke bare er avhengig av utviklingen av klimaet, men faktisk også av situasjonen i Tibet.

Hvordan ser utenriksministeren på det spørsmålet i forhold til Tibet-spørsmålet? Vil dette komplisere arbeidet med å finne løsninger i Tibet, eller vil det bringe spørsmålene høyere opp på dagsordenen?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:31:57]: Som Stortinget har Regjeringen den holdning at vi støtter en ett-Kina-politikk, hvor vi er opptatt av dialogen med Kina og av minoritetenes stilling. Det bør være et verdensfokus på minoriteter – ikke bare i Kina, men i alle land.

Men det spørsmålet representanten tar opp, er meget relevant. Jeg vil henvise til den rapporten som Al Gore og jeg la fram i København for to dager siden om smeltende is. Den handlet ikke bare om smeltende is fra Grønland, fra Antarktis og i og for seg fra polbassenget, men også fra den tredje pol, nemlig Himalaya. Det er også skremmende lesning, for det handler om vanntilførselen, som representanten sier, i en stor region. Det handler om oversvømmelser som følge av intens smelting og forstyrrelser i vanntilførselen i et framtidig perspektiv, med mindre isbreer.

Jeg tror svaret på det spørsmålet representanten stiller, er ja, det kommer til å gjøre denne regionens strategiske betydning viktigere, fordi den kommer i spill ut fra tilgangen på vann, som er så viktig for så mange millioner mennesker.

Presidenten: Spørsmål 4 vil bli besvart før spørsmål 16.

Spørsmål 5

Gunnar Gundersen (H) [11:33:13]: Det er klima som er i fokus for tiden. Derfor er det naturlig å rette følgende spørsmål til finansministeren:

«Hvilke reduksjoner i klimagassutslipp kan den rød-grønne regjeringen vise til under finansministerens ansvarsområde siden tiltredelse i 2005, og hvordan vurderer statsråden resultatene i forhold til Norges nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp?»

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:33:38]: Som finansminister har jeg ansvaret både for Regjeringens skatte- og avgiftspolitik og for statens kjøp og salg av klimagasskvoter. Videre skal finansministeren påse at den økonomiske utviklingen er bærekraftig.

Siden Regjeringen tiltrådte i 2005, er avgiftene styrket som et virkemiddel for å bedre miljøet. Miljøavgifter gjør at forurenseren betaler, og at inntektene kan benyttes til å redusere andre skatter og avgifter.

Økningen i CO₂-avgiften på luftfart og økt avgift på diesel og fyringsolje er viktige endringer for at det skal lønne seg for folk å velge mer klimavennlige løsninger. I dag er i overkant av 55 pst. av de samlede utslippene av klimagasser avgiftsbelagt.

Analysen viser at CO₂-avgiften har ført til utslippsreduksjoner. I Norges 4. rapport til FNs klimakonvensjon i februar 2006 ble det anslått at Norges utslipp ville ha vært om lag 4,5 mill. tonn høyere i 2010 dersom en ikke hadde innført CO₂-avgiften.

For å stimulere til en mer miljøvennlig bilpark ble CO₂-utslipp innført som en av hovedkomponentene i engangsavgiften i 2007, og vi innførte en miljødifferensiering av årsavgiften i 2008.

Endringene av engangsavgiften har gjort det mer lønnsomt å kjøpe biler med lavere CO₂-utslipp, og gjennomsnittlige CO₂-utslipp fra førstegangsregistrerte biler har gått betydelig ned de siste årene.

I løpet av Kyoto-perioden skal Finansdepartementet kjøpe klimagasskvoter på vegne av staten. Vi bruker et stort beløp på dette, og det er derfor viktig å understreke at Norge kun kjøper FN-godkjente kvoter. Hovedsakelig gjøres dette gjennom Den grønne utviklingsmekanismen, som er et prosjektsamarbeid mellom rike og fattige land, og som bidrar til overføring av ressurser og teknologi fra de rike til de fattige landene.

Så langt har Finansdepartementet inngått kontrakter om levering av om lag en tredjedel av de kvotene vi trenger, og i den siste tiden har det vært en vesentlig økning i antall henvendelser om prosjekter.

Gunnar Gundersen (H) [11:35:51]: Jeg takker for et informativt svar, og fikk også gjentatt en del av det som kom fram i muntlig spørretime.

Jeg synes dette med kjøp og salg av klimakvoter er helt sentralt, og finansministeren har jo dermed en helt sentral rolle i å innfri forpliktelsene. Her kommer vi til å ligge langt bak det som er klimaforliket i Stortinget, for det er å overoppfylle Kyoto-prosessen. Det å kjøpe klimakvoter

internasjonalt er en betydelig utfordring i forhold til å sikre kvaliteten på de prosjektene man skal inn i. Ett eksempel er vannkraftprosjektet Dahuashui i Kina, der vi brukte betydelige ressurser både på å kvalitetssjekke og på å finne ut om prosjektet holdt mål. Det viste seg at det til syvende og sist ikke ble godkjent.

Spørsmålet er igjen: Hvordan vil finansministeren sikre seg at de prosjektene man går inn i, faktisk er FN-godkjente og svarer til de forventningene man har? Det er en av de store utfordringene man har med kvotesystemet.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:36:55]: Det er riktig som representanten Gundersen sier, at dette med klimakvoter er både arbeidsomt og krevende, men samtidig veldig viktig. Det er også viktig å være klar over at en skal se dette over hele Kyoto-perioden, slik at en på en måte også har et langsiktig løp her.

Som representanten nå viste til, er det slik at et nevnt vannkraftprosjekt i Kina nå er tatt ut. Det viser at den mekanismen som en har valgt å bruke, nemlig FN-godkjenning av prosjektene, fungerer. For vår del framover vil vi både være veldig oppmerksomme på og veldig lojale mot å følge det prinsippet at det kun skal dreie seg om FN-godkjente prosjekter i framtiden. Det er en viktig forutsetning for å sikre at en faktisk går inn i de gode prosjektene som gir det resultatet en ønsker, nemlig nedgang i klimautslipp og et bidrag også til å jobbe med dette på en god måte i utviklingslandene.

Gunnar Gundersen (H) [11:37:57]: Jeg takker for svaret igjen og ønsker finansministeren lykke til med de utfordringene. Neste utfordring er å skape troverdighet rundt klimapolitikken og skatte- og avgiftspolitikken nasjonalt. Det var vi inne på i den muntlige spørretimen, men det kan jo være greit å gjenta det med troverdighet og langsiktighet. At det ikke kommer store overraskelser inn i skatte- og avgiftssystemet, er uhyre viktig for troverdigheten til en klimapolitikk. Det er mye som tyder på at den forrige finansministeren ikke helt skjønnte hvor alvorlig signaler oppfattes gjennom skatte- og avgiftspolitikken. Det er viktig at det ikke fester seg et inntrykk av at med én gang avgifts- og skattepolitikken fungerer, så blir den reversert. Da er det ingen som vil komme til å følge signalene. Jeg vil i grunnen bare gjenta viktigheten av det, og spørre hvordan man skal gjenopprette den troverdigheten.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:39:00]: Det er vel ingen grunn til å gjenta det vi var inne på i den muntlige spørretimen, men denne biogassgreia kommer vel til å forfølge oss en viss tid. Samtidig er det viktig, og det er det for så vidt i politisk virksomhet generelt, at en har en troverdighet om det som skjer, og en langsiktighet i politikken. Det tror jeg vi veldig fort kan bli enige om. Så vil jo tiden vise, etter hvert som vi kommer med nye forslag og jobber med nye forslag, i hvor stor grad en er i stand til å bygge opp den nødvendige troverdigheten rundt politikken.

Jeg vil for øvrig nevne, bare som et innspill, at under de klimaforhandlingene som nå pågår i København, har

Norge foreslått en finansieringsmekanisme for ytterligere å øke muligheten for gode klimatiltak i u-landene, og det er et forslag som har vakt betydelig oppmerksomhet. Så håper vi at en kanskje, når helgen nærmer seg, ser at Norge har fått gjennomslag for et nytt viktig tiltak på den internasjonale klimaarenaen.

For øvrig vil jeg takke for velvillige tanker når det gjelder det å måtte følge opp ansvaret med klimakvoter. Det skal vi klare, selv om det er en krevende jobb.

Presidenten: Spørsmål 6 vil bli besvart senere.

Spørsmål 7

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Sortevik til samferdselsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av samferdselsministeren.

Arne Sortevik (FrP) [11:40:28]: Det er jo en god vikar. Spørsmålet lyder:

«De fire største byene, Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim, har alle stort behov for å modernisere sine transportnett. Voksende transportbehov for både gods- og persontransport må dekkes med effektive, sikre og energieffektive løsninger. Gjennomgangstrafikk må få effektive korridorer. Gode løsninger i disse byene er også av nasjonal interesse.

Vil statsråden ta initiativ til at Regjeringen gjennom Samferdselsdepartementet i sterkere grad styrer prosess, planlegging og tidsbruk og i sterkere grad også bidrar med statlig finansiering?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:41:09]: Staten har det overordna ansvaret for transportpolitikken. Regjeringa meiner difor det er viktig at staten kjem tidleg inn i arbeidet med å finne gode transportløyningar i dei store byane. Samstundes er dei store byområda komplekse både med omsyn til utfordringar, mål og aktuelle verkemiddel. I tillegg er ansvaret for verkemidla fordelte mellom ulike forvaltningsnivå. Dette stiller store krav til koordinering og godt samarbeid mellom kommunale, fylkeskommunale og statlege styresmakter.

Gjennom etablering av ordninga med ekstern kvalitets-sikring av konseptval, KS1, meiner eg at staten har fått eit viktig verktøy for å styre framtidige statlege investeringar. Som opplyst i samferdsleministeren sitt skriftlege svar på spørsmål nr. 199, frå representanten Sortevik, er det gjennomført KS1 for Oslopakke 3. Den vidare oppfølginga av Oslopakke 3 skjer under statleg styring og i nært samarbeid med Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Arbeid med konseptvalutgreiingar/KS1 er godt i gang både i Stavanger og i Bergen, og i Trondheim vil arbeidet starte opp med det fyrste. Etter at arbeidet med KS1 er slutført, vil det verte teke stilling til korleis planleggingsarbeidet skal vidareførast.

Gjennom Ot.prp. nr. 15 for 2007–2008 er det varsla at det for komande bypakker vil verte stilt krav om heil-

skapleg verkemiddelbruk. Eg ser fram til å ha tett dialog med dei ulike byområda om korleis framtidige bypakker bør sjå ut. Eg vil tru det mest effektive vil vere ein kombinasjon av større satsing på kollektiv- og sykkeltilbod og meir effektive restriktive tiltak for å dempe veksten i privatbilbruken, i tillegg til at det mange stader framleis er behov for å bygge ut vegnettet.

Eg vil òg nytte høvet til å nemne belønnsordninga for mindre biltrafikk og betre kollektivtilbod og prosjektet Framtidens byer som Miljøverndepartementet har hovudansvar for. Både belønnsordninga og Framtidens byer gir staten moglegheit til å påverke lokale styresmakter i retning av ein heilskapleg areal- og transportpolitikk. Det er eit mål at den samla statlege og lokale verkemiddelbruken i bypakker, belønnsordninga og Framtidens byer er heilskapleg.

Arne Sortevik (FrP) [11:43:24]: Takk for svaret. På spørsmålet, som er todelt, går jeg vidare på den andre biten, nemlig dette med økt statlig finansiering.

De samlede investeringene i samferdselsnettet i disse fire byene de siste 20 årene har vært på henimot 53 milliarder kr. Staten har bidratt med 44 pst., altså vel 24 mill. kr, og bilistene med 55 pst., nesten 30 mill. kr. I tillegg har de betalt 7 milliarder kr i renter og innkreving. Bompengefinansierte pakker videreføres også de neste 20 årene med mindre statlig finansiering, økt bompengandelen og bruk av bompenger til andre formål enn vei. Da blir oppfølgingsspørsmålet: Bør ikke staten øke sin finansiering i de største byene? Er det mangel på penger som gjør at ikke staten og Regjeringen er villige til å øke det statlige bidraget til de nye pakkene og det nye innholdet i videreførte pakker som vi nå står i ferd med å sette i gang?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:44:29]: Med den nye reforma, Forvaltningsreforma, som trer i kraft 1. januar, får fylka større ansvar for eit større vegnett og eit større sjølvstendig ansvar for investering i gang- og sykkelveggar og kollektivtransport. Prioriteringa av midlane vil i større grad skje innanfor rammetilskotet til fylka. Gjennom Forvaltningsreforma har Regjeringa styrkt løyvingane til det nye fylkesvegnettet vesentleg. Det har òg Regjeringa gjort gjennom Nasjonal transportplan, der Regjeringa har vist vilje til å satse tungt, både på veg og på jernbane. Me veit at jernbane fyrst og fremst er eit tilbod til dei store byområda. Regjeringa har – og kjem til å ha – ein differensiert politikk, der me satsar mest på kollektivtransport i og kring dei store byane, og der satsinga på veg er størst utanfor dei store byane, der kollektivtransport ikkje er eit alternativ for veldig mange.

Arne Sortevik (FrP) [11:45:32]: Takk igjen for svaret. Jeg må igjen understreke at disse fire byene selvsagt også har behov for å bygge ut og modernisere og effektivisere sine veinett. Det er utgangspunktet for både dette og andre spørsmål knyttet til de store byenes situasjon.

Et fellestrekk for disse pakkene er jo at prosjektene blir dyrere, og at trafikkbegrensende tiltak faktisk reduserer bompengene, som er selve hovedbasen i den

fremtidige finansieringen. Regjeringen fører en politikk som faktisk går inn for å redusere de inntektene ytterligere, samtidig som man øker bompengefinansieringens andel i prosjekter som skal nybygges.

Vil Regjeringen kompensere at prosjektene blir dyrere, og at bompengene reduseres? Hvordan vil man eventuelt gjøre det? Eller stiller man seg helt utenfor dette bildet og serverer hele regningen videre til bilistene?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:46:39]: Som eg sa i mitt førre svar, ligg det ei kraftig satsing frå Regjeringa på både veg, jernbane og transportsektoren totalt sett i løpet av neste tiårsperiode.

I St.meld. nr. 16 for 2008–2009 er det gjort greie for prioriteringane på riksvegnettet. Dei står fast som Regjeringa sine prioriteringar. Så snart Statens vegvesen og fylkeskommunane er ferdige med si handtering av handlingsprogrammet for komande planperiode, vil det òg liggje føre ei oversikt over dei samla satsingane i dei fire storbyområda i komande planperiode. Der vil ein òg finne dei svara som er etterspurde her, kor stor del statlege midlar som er lagde inn, og kor stor del bompengemidlar som vil verte lagde inn.

Spørsmål 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Ingjerd Schou til samferdselsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av samferdselsministeren.

Ingjerd Schou (H) [11:47:46]: «Brukere av kollektive løsninger er opptatt av tilgjengelighet, regularitet og enkle billettsystem til tog, buss, trikk o.a. Brukere av bil tilbys AutoPASS både i bomstasjoner og ferjer.

Vil Regjeringen utrede felles billettsystem til bruk på alt av kollektive tilbud?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:48:09]: Med utgangspunkt i St.meld. nr. 26 for 2001–2002 og i samarbeid med lokale styresmakter vart ein felles nasjonal standard for elektronisk billettering for kollektivtransporten innført i 2006. Der legg ein opp til at alle verksemdar som innfører system for elektronisk billettering innan kollektivtrafikken, skal leggje den nye standarden til grunn, slik at dei reisande kan reise samanhengande frå start til endepunkt utan å måtte løyse ny billett når dei byter transportmiddel eller kryssar fylkesgrenser.

Målet er å ha eit samanhengande betalingssystem for heile landet, der òg fylkeskommunar og operatørar kan utvikle produkt som felles fleirreisekort og månadskort der det er ynskjeleg. Felles reisekort er førebels teke i bruk i Oslo, Akershus, Rogaland, Oppland og Hedmark, men arbeidet har kome langt òg andre stader.

I samsvar med St.prp. nr. 1 for 2009–2010 arbeider Samferdselsdepartementet saman med regionale styresmakter med å få på plass eit felles selskap for administ-

rasjon og oppgjer mellom operatørane. Det nye selskapet vil verte etablert og sett i drift i 2010.

Ingjerd Schou (H) [11:49:16]: Da sier jeg tusen takk til statsråden for svaret. Regjeringen vil sikkert si at Regjeringen har gode stand-ins på alle områder. I dette tilfellet tror jeg det er en meget kompetent stedfortreder for samferdselsministeren.

La meg allikevel følge opp. Jeg er en representant for de kollektivt reisende. Jeg reiser mye fra Østfold og inn til Oslo og Akershus, og jeg kjøper to til tre billetter for å komme meg gjennom buss, tog og T-bane. Jeg opplever at det å kjøre bil og betale bomavgift kan man gjøre uten at man merker at man er gjennom flere systemer – det samme med telefon. Over nesten hele verden kan man få telefonkontakt, og man merker ikke med hvilket selskap.

Er det Regjeringens hensikt å ta miljøutfordringene og klimautfordringene på alvor her hjemme ved å lage én billett som man kan bruke i hele landet – på alt?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:50:10]: Som eg gjorde greie for i hovudsvaret mitt, arbeider departementet no saman med regionale styresmakter for å få på plass eit felles reisekort, nettopp for å oppnå det som representanten etterlyser, nemleg at ein skal kunne bruke den same billetten på ulike transportmiddel og i ulike geografiske soner.

Det er ei klar målsetjing at me skal få det til. Det er eit krevjande arbeid for dei ulike nivåa og dei ulike selskapa, og det viktige no er å få på plass eit selskap som kan administrere ei ordning, og få eit system for oppgjer mellom operatørane. Det er mogleg å få til, og det er viktig at alle partar legg seg i selen for at ein skal lukkast med det, for eg trur det vil bety at ein får større bruk av kollektivtransport, for det handlar veldig mykje om at det skal vere enkelt i kvardagen.

Ingjerd Schou (H) [11:51:01]: Jeg tror det er veldig viktig at vi som folkevalgte og regjering og storting har troverdighet både i forhold til de reisende og troverdighet knyttet til at vi tar klimautfordringene på alvor. Det som statsråden her sier, er oppløftende.

Nå er det slik at det å jobbe med de regionale myndighetene, dvs. 19 stykker, er i seg selv krevende, likeledes det å få til en samordning opp mot et felles selskap. Er det riktig at statsråden sier at dette skal på plass med løsninger i 2010 – også et overordnet selskap med et felles billettsystem?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:51:42]: Me er jo heilt einige i mål og innhald her.

Det som eg sa i mitt hovudsvaret, var at ein i 2010 skal få på plass eit selskap som skal ta ansvar for administrasjon av systemet og oppgjer mellom operatørane. For eit av dei springande punkta har vore korleis ein skal få til smidige oppgjer, slik at ingen skal tape, og ingen skal tene på at ein får eit slikt felles kort. Målsetjinga har me jo jobba felles om, både i Bondevik II og i denne regjeringa. Men det er som sagt eit krevjande arbeid, og eg synest det er opplyf-

tande at me no er komne dit at me får på plass eit selskap som tek eit hovudansvar for å få prosessen skikkeleg på skjener.

Spørsmål 9

Fra representanten Bård Hoksrud til samferdselsministeren:

«Utenlandske trailere er hver eneste vinter involvert i ulykker på norske veier både fordi trailerne ikke er utstyrt for vinterføre, og fordi mange sjåførere har liten erfaring med kjøring vinterstid. Det er bra for norsk økonomi at utenlandske aktører får levere varer i Norge uten kostbar omlasting, men noe må gjøres med sikkerheten.

Vil statsråden ta initiativ sammen med bransjen for å få til en ordning der utenlandske sjåførere må dokumentere kunnskap om vinterkjøring, kjettinger og fjellovergangen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 10

Fra representanten Freddy de Ruiten til samferdselsministeren:

«Det har blitt rapportert om arbeidsforhold for arbeidstakere i selskap som har levert tjenester til OPS-prosjektet E18 Grimstad-Kristiansand som vi ikke kan være bekjent av i Norge.

Vil statsråden foreta seg noe i denne konkrete saken, og kan statsråden orientere om hvordan Statens vegvesen generelt arbeider for å forhindre slike arbeidsforhold?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 11

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Jan-Henrik Fredriksen til samferdselsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av samferdselsministeren.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:52:39]: «Hver høst opplever befolkningen i Finnmark vinterruter i flytrafikken. Dette medfører at forbindelsen til Oslo blir kraftig svekket, med det resultat at veldig mange må fly over Tromsø eller Alta og bytte til Widerøe. Dette innebærer at enkeltmennesker, bedrifter og institusjoner må betale langt mer for å fly enn med sommerruter. Billett tur-retur Kirkenes–Oslo koster sjelden mer enn 3 300 kr, mens tur-retur Tromsø–Kirkenes koster ca. 5 500 kr.

Hva vil statsråden foreta seg for å endre dagens regime?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:53:18]: Norsk luftfart er gjennom EØS-avtalen ein del av ein open europeisk marknad for flytrafikk. Innanfor dette liberaliserte regimet er hovudregelen at flyselskapa sjølve avgjer kva rutetilbod dei vil ha på sine ruter. Flyselskapa set òg billettprisane sine sjølve. Staten kan ikkje påleggje flyselskapa å endre rutetilbodet eller setja ned billettprisane på kommersielle ruter.

Staten kan derimot kjøpe flyruter der marknaden ikkje på eiga hand produserer eit rutetilbod. I statsbudsjettet for 2010 legg me opp til at staten skal kjøpe regionale flyruter for nærare 630 mill. kr. Men det statlege flyrutekjøpet skjer i dag i hovudsak på regionale lufthamner. Det har førebels ikkje vore på tale å ta flyrutene mellom Finnmark og Austlandet ut av marknaden og kjøpe ruter der, så lenge det er eit fungerande rutetilbod på kommersielle vilkår.

Noreg er eit langt og langstrakt land, der luftfart er eit svært viktig transportmiddel. Eg meiner det er bra at flyselskapa har moglegheit til å gjere kommersielle tilpassingar i rutetilbodet sitt, slik at dei ikkje flyr med mange tomme sete.

Eg meiner det er eit langsiktig mål å auke reise- og næringsaktiviteten i nord. Mellom anna håper og trur eg at den satsinga som no skjer i reiselivsnæringa, der Regjeringa òg er ein pådrivar, vil gi grunnlag for eit utvida rutetilbod og lågare prisar.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:54:44]: Jeg takker for svaret.

Det er jo slik at Finnmark på mange områder ikke er et fylke på lik linje med de fleste andre. Behovet for flyvinger er stort, og derfor har vi både to stamflyplasser og ni kortbaneflyplasser i Finnmark.

Det er klart at det på den ene siden dreier seg om å ivareta kommersielle interesser for flyselskapene, men på den andre siden dreier det seg om å ivareta behovet for en samfunnsutvikling på et generelt grunnlag. Når vi vet at man må betale like mye for en flybillett tur-retur Tromsø–Kirkenes som man betaler for en flybillett tur-retur Amerika, er det klart at noen grep må gjøres.

Jeg vil spørre statsråden om det ikke er mulig å gå inn og se på konsesjonstiden, og få forlenget konsesjonstiden for kortbanenettet i Finnmark på en slik måte at andre, konkurrerende selskaper faktisk blir gitt muligheter til å komme inn på markedet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:55:58]: Det har vore ei målsetjing for Regjeringa å få forlengd konsesjonstid på det regionale nettet. Vi har hatt mange samtalar med EU sine representantar om det spørsmålet, for å få forlengd konsesjonstid og slik kanskje få opp konkurransen på nettet. Det har vore ei målsetjing, det har ein arbeidd med, og det har ein òg delvis fått gjennomslag for, men ikkje fullt ut, slik ein kanskje kunne ha ynskt det.

Det er ei krevjande øving å vere operatør på det regionale flyplassnettet. Det kan nok vere ei årsak til at mange selskap som kanskje kunne tenkt seg å prøve det, ikkje gjer det. Det kostar når det gjeld utstyr, og som sagt er det òg krevjande forhold å fly under. Men målsetjinga som re-

presentanten står for, at me skal ha ei samfunnsutvikling, og at infrastrukturen bidreg til det, er me heilt einige om.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:57:05]: Jeg synes det var et heller defensivt svar. Selvfølgelig vet jeg at det blir arbeidet med konsesjonstiden, men spørsmålet er: Når skal vi få dette ut i anbudsdokumenter? Det har vært en pågående prosess i veldig mange år, og vi ser at veldig lite skjer. Det er helt klart at både privatpersoner, næringsliv og institusjoner i Finnmark lider under dette i vinterhalvåret.

Det er nesten så man må spørre: Er det slik at hver mann, på lik linje med Statsministerens kontor, skal ha sitt eget fly for å kunne få på plass en forbindelse for befolkningen som faktisk er til å leve med i vinterhalvåret?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:57:57]: Det er overraskande å høyre representanten Fredriksen ta til orde for sterkare statleg styring. Eg trudde faktisk representanten representerte eit parti som hadde eit noko anna syn, men det verkar jo som om ein tilpassar synet alt etter kva for sak det gjeld. I dette tilfellet ynskjer ein altså sterkare statleg styring over kommersielle selskap, noko som betyr å leve i ein marknad som er styrt av nettopp marknaden. Så det er i seg sjølv overraskande.

Denne regjeringa har sytt for at me har gode tilbud på det regionale flyplassnettet. Finnmark er spesielt utfordrande med dei store avstandane. Til dels gjeld det òg andre delar av Nord-Noreg og delar av Sør-Noreg, men nettopp derfor har me auka bruken av statlege midlar betydeleg for å finansiere eit tilbud som for dei aller fleste føremål fungerer tilfredsstillande.

Spørsmål 12

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Øyvind Halleraker til samferdselsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av samferdselsministeren.

Øyvind Halleraker (H) [11:59:18]: Jeg har følgende spørsmål:

«Etter Regjeringens vedtak om innføring av biodieselavgift har vi sett at bransjen uttrykker stor bekymring rundt etterspørsel og lønnsomhet i fremtiden. Høyre ønsker å bidra til mer klimavennlig og -nøytral transport.

Vil Regjeringen bidra gjennom å innføre krav til at alle nye drosjer, ferger, busser, rutebåter, dieseltog, kommunale, fylkeskommunale og statlige kjøretøyer skal gå på utslippsfrie eller klimanøytrale drivstoff innen en gitt tidsfrist?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:59:52]: Regjeringa sitt klimamål er at gjeldande og nye verkemiddel skal redusere klimagassutslepp med mellom 2,5 og 4 millionar tonn CO₂-ekvivalentar i transportsektoren i forhold til forventa utvikling. Regjeringa nyttar eit breitt sett av verkemiddel for å nå klimamålet, bl.a. ei storstilt satsing på jernbane, auka løyving til beløningsordninga for betre kollektivtransport og mindre bilbruk i byane, og diverse til-

tak for å stimulere til rask innføring av køyretøy med låge eller ingen utslepp, bl.a. avgiftssystemet, stønadsordningar og midlar til forskning.

Etterspørsel etter biodrivstoff vert teke vare på gjennom eit sterkt og målretta verkemiddel, nemleg omsetningspåbod. Noreg har innført eit omsetningspåbod for biodrivstoff på 2,5 volumprosent av drivstoff til vegtrafikk. Regjeringa vil vidare sende på høyring eit forslag om opptrapping av kravet, fyrst til 3,5 pst. så raskt som mogleg i 2010, og deretter til 5 pst. så snart berekraftskriterium for biodrivstoff er godt nok utvikla, om mogleg 1. januar 2011. Omsetningskravet er eit målretta tiltak som sikrar ein monaleg etterspørsel etter biodrivstoff i Noreg.

Biodrivstoffbransjen vil òg sikrast rikeleg etterspørsel av biodrivstoff gjennom EU sitt fornybardirektiv. Erstatning av fossile drivstoff med biodrivstoff vil vere ein vesentleg bidragsytar til å nå EU sitt fornybarmål for transportsektoren.

Staten bør generelt vere tilbakehalden med å stille kostnadskrevjande krav til kollektivtransporten. Kollektivtransport konkurrerer med personbil, og Regjeringa er oppteken av å sikre kollektive transportmiddel gode konkurransevilkår. Krav om utsleppsfrie og utsleppsnøytrale drivstoff medfører omfattande meirkostnader både for drosjar, ferjer, bussar, rutebåtar osv. I tråd med den etablerte ansvarsfordelinga mellom forvaltningsnivåa meiner Regjeringa at fylkeskommunale styresmakter gjer den beste vurderinga av kva som er best bruk av ein gitt ressursauke – meir miljøvenlege bussar, hurtigbåtar og drosjar, eller fleire avgangar, lågare takstar osv.

Øyvind Halleraker (H) [12:02:02]: Takk for svaret. Jeg har lyst til å gå litt videre rundt logikken ved dette.

I dag går jo forhandlingene i København inn i sluttfasen, og mange er pessimister overfor resultatet. Vår egen statsminister velger å bruke privatfly istedenfor å reise kollektivt med rutefly. Snakk om eksemplets makt! Forteller ikke dette at man egentlig ikke har ambisjoner på egne vegne, men stadig henviser til kvotekjøp fra vår enestående pengebinge.

Med Høyres forslag, som vi diskuterer her, kunne vi bidra til mindre forurensning gjennom konkrete tiltak som virkelig operasjonaliserer festalene til Regjeringen. Ser ikke statsråden dette viktige poenget om også å gjennomføre tiltak her hjemme som kan bidra til lavere utslipp også her?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:03:01]: Statsministeren si reise, som det vart vist til, skal eg ikkje gå noko inn på, bortsett frå å seie at når ein skal inn i krevjande forhandlingar, er det uvisst kva tid dei vert avslutta – det kan vere seint på kvelden, midt på natta eller dei kan verte gåande over lengre tid enn føreset. Det at statsministeren slik har moglegheit til òg å kome seg tilbake til krevjande oppgåver i heimlandet, meiner eg er fornuftig. Han kjøper dessutan klimavotar for sine flyturar.

Når det gjeld spørsmålet elles, er eg open for alle gode forslag. Me vil gjerne frå Regjeringa si side delta i diskusjonar med opposisjonen om kva som er den beste vegen

for å få eit karbonnøytralt samfunn, som er målsetjinga fram i tid. Me har gjort mykje på dette området, ikkje minst i transportsektoren, og meir kjem til å skje. Så me tek med oss gode innspel frå både representanten her i dag og andre i det vidare arbeidet.

Øyvind Halleraker (H) [12:04:06]: Det siste hørtas jo litt oppløftende ut, da.

Med Regjeringens litt klønete håndtering, med all respekt, av biodieselvegiften friskt i minne vil jeg likevel ta opp et viktig poeng i denne sammenheng.

I går hadde flere av oss et spennende møte med et gründerselskap fra Bergen, som arbeider med å ferdigstille teknologi for å fremstille 2. generasjons bioetanol. Det er et veldig spennende og løfterikt prosjekt. De sliter litt med finansieringen av forskjellige årsaker, men først og fremst så savner de politiske signaler og vedtak som kan bidra til å øke etterspørselen etter et viktig miljøvennlig drivstoff.

Ser ikke statsråden en sammenheng her, at vi faktisk står overfor en vinn-vinn-situasjon ved at man kan stimulere til å bruke mer miljøvennlig drivstoff, og at man derigjennom skaper nye bedrifter og nye arbeidsplasser?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:05:06]: Nettopp gjennom å ha eit omsetningskrav vil me stimulere etterspørselen etter og bruken av biodrivstoff. Det er jo heile føremålet med den auken som vert no ved innblanding av biodrivstoff i ordinært drivstoff. Men som før sagt, ser eg at det er viktig å stimulere dette ytterlegare. Det vi gjorde med avgiftsomlegginga no, vil jo isolert sett gi ein betre konkurransesituasjon for bioetanol i forhold til andre typar biodrivstoff. Ser ein isolert på denne bedrifta som det vart vist til, har vel ho eigentleg fått eit betre konkurransegrunnlag i dag enn ho hadde før denne halve avgifta vert pålagd frå nyttår. Men dette er eit viktig område å jobbe vidare på, ikkje minst i forhold til 2. generasjons biodrivstoff, og det skal me kontinuerleg jobbe med.

Spørsmål 13

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Svein Harberg til samferdselsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren på vegne av samferdselsministeren.

Svein Harberg (H) [12:06:25]: Mitt spørsmål innbefatter jo både nåværende og forrige samferdselsminister, så jeg lever veldig godt med vikaren i dag. Spørsmålet er slik:

«E39 mellom Kristiansand og Stavanger har dårlig standard og er meget ulykkesbelastet. Det nødvendige første skritt for å få på plass ny veg mellom Søgne og Ålgård er å få på plass en konseptvalgutredning. Statsrådens forgjenger har gjentatte ganger bekreftet at dette skulle bestilles, og statsråden selv bekreftet under åpningen av ny tunnel ved Farsund nylig at dette ville hun bestille omgående. Etter det jeg erfarer, er dette ennå ikke gjort.

Vil statsråden sørge for at slik bestilling blir sendt før årsskiftet?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:07:12]: Samferdsdepartementet gjer ei samla vurdering av kva for KS1 som skal gjennomførast som grunnlag for neste rullering av Nasjonal transportplan. Det vert arbeidd med sikte på ei avklaring så snart som mogleg på nyåret i 2010. Deretter vil det gå eit samla oppdragsbrev til Vegdirektoratet.

Det ligg alt føre ei avklaring av at det skal gjennomførast KVVU og KS1 for einskilde prosjekt. Blant desse inngår prosjektet som det vert vist til i spørsmålet. Også desse prosjekta vil verte følgde opp i det generelle oppdragsbrevet til Vegdirektoratet.

Svein Harberg (H) [12:07:53]: Jeg takker for svaret.

Når jeg får den bekreftelsen, kjenner jeg at det begynner å kjennes godt. Jeg må få lov til å si at det har vært lovte før, så jeg blir enda gladere når denne bestillingen er sendt, og det håper jeg skjer umiddelbart etter nyttår. Det er slik at arbeidet med trasévalg og alt etterfølgende planarbeid tar lang tid, og det er viktig å være i forkant. En viktig bit i forhold til dette er at denne usikkerheten om ting som skal skje, i mange sammenhenger forårsaker utviklingsstopp i kommunene. Det har vært mye tolkning omkring den manglende iveren etter å få KVVU på plass. Spørsmålet har vært: Kan den manglende iveren tolkes som et tegn på at her har vi veldig god tid for det kommer ikke penger til disse veiene likevel?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:08:51]: Det siste må eg seie er ei feiltolking. Kva som vil verte prioritert i den neste perioden framover, vil vere ei sak der dei startar opp arbeidet no. Det er slett ikkje slik at dette er ei utsettjing. Dette handlar om ei heilt ordinær sakshandsaming der ein sender eit samla oppdragsbrev til Statens vegvesen ved Vegdirektoratet, og der dei går gjennom alle prosjekta. Der inngår òg, som sagt, prosjektet på E39 mellom Kristiansand og Stavanger og Søgne og Ålgård, som er spesielt nemnt i dette spørsmålet. I tillegg er det òg varsla at det skal setjast i gang KVVU på E39 Aksdal–Bergen, inkludert Hordfast, og på E39 frå Skei og nordover. Det som har vore sagt på dette feltet, vert følgt opp. Det er viktig at dei har tillit lokalt til at ein følgjer opp det ein har sagt.

Svein Harberg (H) [12:09:54]: Jeg takker for den presiseringen. Da skal vi forholde oss til den tolkningen og passe på at vi følger opp det, sammen med Regjeringen, så der skal vi henge på.

En annen ting i forhold til disse konseptvalgutredningene er at styringsgruppene har vært veldig forskjellig sammensatt rundt om. Det har vært alt fra at fylkeskommunene har vært i førersetet, til at de ikke har vært med i det hele tatt. Dette skaper litt usikkerhet rundt omkring i lokaldistriktene. Fylkeskommunen har oppgaver som regionalutvikler og er også nå blitt den store veiforvalteren. Så logikken tilsier at styringsgruppen for en konseptvalgutredning skal være bredt sammensatt. Mener statsråden det er naturlig å ta med fylkeskommuner og eventuelt kom-

muner i styringsgruppene, og vil hun i så fall gjøre grep for å sikre at dette blir praksis?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:10:52]: Som regional utviklar er det viktig at fylkeskommunen er med og kan leggje premissar for lokale og regionale prosessar. Så skal det leggast opp ein prosess for dette arbeidet som eg som setjastatsråd synest det er vanskeleg å leggje premisane for. Men på generelt grunnlag vil eg seie – og det veit eg at eg kan seie òg på vegner av statsråd Meltveit Kleppa: Eg er oppteken av – og for heile Regjeringa sin del er me opptekne av – å inkludere det regionale nivået i dei regionale prosessane. Så på eit generelt grunnlag kan eg i alle fall seie at det er viktig at me har det gode samspelet som eg som samferdsleminister opplevde at eg hadde med fylkeskommunane i planleggingsarbeidet. Det er heilt avgjerande at både fylket og kommunen kjem inn på eit tidleg stadium og får vere med og leggje premisane. Eg trur det sparar oss for veldig mykje konflikt i ettertid, og at me får raskare og betre prosessar.

Spørsmål 14

Sonja Irene Sjøli (H) [12:12:11]: «Hvilke reduksjoner i klimagassutslipp kan den rød-grønne regjeringen vise til under helse- og omsorgsministerens ansvarsområde siden tiltredelsen i 2005, og hvordan vurderer statsråden disse resultatene i forhold til Norges nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:12:34]: Takk for et aktuelt spørsmål.

Helse- og omsorgssektoren må, på lik linje med alle andre samfunnssektorer, ta ansvar for klimautfordringen. I klimameldingen er det fastsatt egne utslippsmål for fire hovedsektorer. Det er ikke satt et eget sektorpolitisk mål for klimagassutslipp fra helse- og omsorgssektoren. Departementet har heller ingen aktiv oppfølging eller oversikt over klimagassutslippene i vår sektor.

Helse- og omsorgssektoren bør imidlertid kjenne ansvar for å redusere utslippene, gjennom bl.a. å ha et aktivt forhold til energibruk, avfallshåndtering og transport. Dette er særlig fulgt opp i de nye sykehusprosjektene, f.eks. Akershus universitetssykehus, Ahus, som bl.a. har tatt i bruk ny teknologi til oppvarming i stor skala, og dette er et ambisiøst prosjekt i europeisk sammenheng.

Helse- og omsorgsdepartementet følger opp klimapolitikken gjennom styringen av de regionale helseforetakene. Med en bygningsmasse på ca. 4 millioner m² bidrar helseforetakene til betydelige klimagassutslipp. Helseforetakene er pålagt å følge opp Handlingsplan 2007–2010 for Miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Planen skal bidra til at det offentlige går foran som ansvarlig forbruker og etterspørter av miljøvennlige varer og tjenester.

Spesialisthelsetjenesten kjøper utstyr, forbruksmaterie-ll og tjenester for mer enn 16 milliarder kr i året. Foretakene kan således bidra til å påvirke produsenter og

leverandører på en positiv måte. De siste to årene har departementet stilt krav til de regionale helseforetakene om at de skal gå sammen om å utvikle dialog med leverandørene for å bidra til en god nasjonal klimapolitikk. I dette ligger valg av produkter, produksjon, emballasje, transport og sertifiseringsordninger.

De regionale helseforetakene er pålagt å kartlegge miljøtiltak som har overføringsverdi. De skal også utrede mulige nye klimatiltak i spesialisthelsetjenesten. Fra i år er det etablert et miljø- og klimaforum, der alle de regionale helseforetakene og helseforetakene er representert. De arbeider med å finne hensiktsmessige miljø- og klimaindikatorer som er egnet til rapportering.

Selv om klimaforliket var et stort skritt fremover for klimapolitikken, er tiltakene i forliket trolig ikke nok til å nå klimamålene. Derfor har Regjeringen opprettet faggruppen Klimakur 2020. Det skjedde allerede få måneder etter klimaforliket i Stortinget i 2008. Klimakur-rapporten som kommer i februar 2010, skal inneholde den mest omfattende menyen av nye virkemidler og tiltak som noen gang er presentert i Norge.

Regjeringen vil gå igjennom forslagene i Klimakur nøye, og legge frem for Stortinget en vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler.

Sonja Irene Sjøli (H) [12:15:54]: Jeg takker for svaret.

Som statsråden sier, har Helse- og omsorgsdepartementet ansvaret for en betydelig bygningsmasse, bl.a. alle sykehusene. Det statsråden her redegjør for, er svært positivt hvis alle disse planene kommer opp og stå. Men jeg forstår det også slik at Helse- og omsorgsdepartementet ikke har noe eget mål om noen aktiv oppfølging av resultatene, men det hadde jo vært å ønske. Jeg håper at statsråden vil komme tilbake til det, og at hun kanskje kunne si litt om hvordan hun har tenkt å følge opp byggeprosjekt i helse- og omsorgssektoren i etterkant av klimaforliket, som hun selv var inne på.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:16:48]:

Som jeg sa, så måler man ikke sektorer, som helse- og omsorgssektoren, som total sektor, men prøver å gå inn på områder, f.eks. transport, energibruk, oppvarming osv. Det å følge opp byggeprosjekter er selvfølgelig viktig, men det er jo enda viktigere at man planlegger godt for å holde et så lavt energiforbruk som mulig. Vi vet jo at det er nettopp her at de gode klimagevinstene kan komme, ved at man går fra f.eks. oljefyr til andre typer oppvarming, som man har gjort mange steder. Det er veldig fokus på dette, selvfølgelig først og fremst av hensyn til miljøet og klimaet, men også av hensyn til lønnsomhet. Akkurat på dette området lønner det seg å være miljøvennlig.

Sonja Irene Sjøli (H) [12:17:42]: Og i den sammenhengen ville det jo være interessant å vite hva som faktisk kan spares i helse- og omsorgssektoren – en innsparring som kan brukes til mer helsetjenester. I klimaforliket står det at

«det skal stilles konkrete krav til energibruk og energiforsyning i offentlige byggeprosjekt. Kravene bør så

langt det er praktisk mulig være strengere enn minimumskravene i teknisk forskrift».

Spørsmålet blir da: Vil statsråden sørge for at man når det gjelder de nye byggeprosjektene innen helse- og omsorgssektoren, stiller krav til energibruk som er strengere enn de generelle energikravene ved nybygg?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:18:33]:

Det er veldig viktig å ha fokus på hva som kan spares, nettopp fordi det her dreier seg om en bygningsmasse på totalt 4 millioner m². Det er mye areal, og det er klart at det å bruke energi på en mest mulig effektiv måte, er viktig.

Når det gjelder nye bygninger, stilles det krav til rehabilitering, som jo også er veldig viktig i denne sammenheng, fordi man kan gå over til nye måter å bruke energi på, samtidig som man kan klare å effektivisere energibruken, noe som er et veldig sterkt mål, både av hensyn til klimaet og av hensyn til økonomi.

Spørsmål 15

Bent Høie (H) [12:19:30]: Mitt spørsmål til helse- og omsorgsministeren er:

«Vil Regjeringen legge frem forslag om en planmessig utvikling av det samlede tjenestetilbudet til rusmiddelavhengige, etter modell fra Opptrappingsplanen for psykisk helse?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:19:49]:

Rusmiddelmissbruk er vi enige om er et alvorlig samfunnsproblem. Regjeringens rusmiddelpolitikk har som mål å redusere de negative følgene av rusmiddelmissbruk både for enkeltpersoner og for samfunnet.

Opptrappingsplanen for rusfeltet som avsluttes i 2010, er basert på at hele rusfeltet skal ses i sammenheng og forankres i Regjeringens helhetlige politikk. Planen legger bl.a. vekt på økt brukerinnflytelse og forpliktende samhandling mellom nivåene og mellom faggrupper.

Innsatsen på rusfeltet er styrket betydelig gjennom den opptrappingsplanen vi nå har hatt i fire år, og som avsluttes neste år. Bevilgningene er økt med 835 mill. kr i perioden, og ifølge Helsedirektoratet vil tilnærmet alle de 150 tiltakene i planen være igangsatt innen utgangen av 2010. Likevel må vi erkjenne at det fortsatt er mange uløste oppgaver både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten, og det er behov for å styrke og utvikle tjenestene, samtidig som vi øker innsatsen for folkehelse og forebygging. Som svar på dette, skal Samhandlingsreformen behandles i Stortinget til våren. Reformen viser at det er viktig å utvikle tjenestetilbudet til personer med rusmiddelproblemer som en del av det ordinære helse- og omsorgstilbudet. En sentral utfordring her er å få etablert gode pasientforløp, slik at rusmiddelavhengige opplever at det er en sammenheng i de tjenestene de mottar. Dette vil berøre både de kommunale tjenestene og spesialisthelsetjenesten.

Stortinget har bedt Regjeringen om å fremme forslag til en sterkere satsing på helhetlig rusbehandling og oppfølging fra juni i år, og jeg vil vurdere å følge opp rusplanen

med en ny langsiktig strategi som ser helhetlig på utfordringene på rusfeltet. Jeg vil arbeide videre med hvilken form som kan være den mest hensiktsmessige for en slik strategi.

Vi har høstet viktige erfaringer gjennom Opptappingsplanen for rusfeltet. Neste år er det siste året. Erfaringene skal oppsummeres og brukes som grunnlag for å utvikle feltet videre. Regjeringen har nedsatt et offentlig utvalg, Stoltenberg-utvalget, som skal foreslå hvordan de mest hjelpetrengende rusmiddelavhengige kan få bedre hjelp.

Utviklingen av rusfeltet må også ses i sammenheng med Regjeringens innsats for å forebygge fattigdom, innsatsen for å redusere bostedsløshet og satsingen på psykisk helse.

Regjeringens rusmiddelpolitikk er basert på samarbeid på tvers av departements- og etatsgrenser og samarbeid på tvers av landegrenser. Norges brede internasjonale engasjement på alkohol- og narkotikaområdet bidrar også til å forebygge narkotikaproblem i Norge.

Regjeringen vil invitere til en bred og inkluderende prosess. Vi vil styrke dialogen med kommunene gjennom Kommunenes Sentralforbund og samarbeide med spesialisthelsetjenesten, fylkesmennene og andre berørte parter. Organisasjoner for brukere og pårørende og andre frivillige og offentlige instanser vil også selvsagt være viktige i dette arbeidet.

Bent Høie (H) [12:23:05]: I svaret sier helseministeren at hun vil vurdere hvordan hun skal følge opp den planen som har vært. Men i Prop. 1 S fra Helse- og omsorgsdepartementet om statsbudsjettet for 2010 skriver Regjeringen følgende på side 112:

«Basert på Stortingets behandling av St.meld. nr. 47 (2008–2009), vil departementet legge fram forslag om en planmessig utvikling av det samlede tjenestetilbudet til rusmiddelavhengige.»

Mitt spørsmål til statsråden er: Betyr det at det som en i stortingsproposisjonen sier at en skal komme med, nemlig et forslag, nå er blitt til at en skal «vurdere» å komme med et forslag?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:23:56]: Jeg kan berolige med at vi skal komme tilbake. Spørsmålet er mer hvilken form forslaget skal ha, altså hvilken form denne strategien skal ha. Det er det som det ikke er tatt stilling til ennå. Men vi skal komme tilbake. Vi ser behovet for det.

Men det er også viktig, i det siste året til opptappingsplanen, å se på de tiltakene som har vært. Det er tross alt ganske mange tiltak. Vi må se på hva som har virket, og hva som ikke har virket, før vi legger opp til den nye strategien. Så vil vi komme tilbake til Stortinget med hvilken form dette skal ha.

Bent Høie (H) [12:24:37]: Både i statsrådets svar og i stortingsproposisjonen er denne nye planen – eller det som det eventuelt blir – knyttet opp til St.meld. nr. 47 for 2008–2009 om Samhandlingsreformen. Jeg må spørre statsråden: Hva er den viktigste begrunnelsen for at denne

saken knyttes så sterkt opp til Samhandlingsreformen? Betyr det at Regjeringen har planer om å endre ansvarsfordelingen innenfor området behandling av rusmiddelavhengige, som i dag er mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:25:21]: Nå ligger jo denne meldingen i Stortinget. Spesialisthelsetjenesten skal selvfølgelig fremdeles gjøre sin jobb. Men det som er det viktige ved Samhandlingsreformen, er å få til et bedre pasientløp, at man ikke får opphold mellom ulike stadier i pasientbehandling eller håndtering, som man har hatt.

Det er klart at rusmiddelmissbrukere, som er en stor gruppe og trenger mye helsetjeneste, vil være veldig viktige nettopp i denne sammenheng. Så er det ett ansvar som for så vidt endres i Samhandlingsreformen, hvis den blir vedtatt i den form som Regjeringen har foreslått. Det er at det blir et større ansvar for kommunene til å ivareta innbyggernes helse, altså til på en måte å ha ansvaret for å følge de ulike løpene.

Presidenten: Vi behandler nå spørsmål 4.

Spørsmål 4

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Peter Skovholt Gitmark til forsvarsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av forsvarsministeren.

Peter Skovholt Gitmark (H) [12:26:37]: Jeg har følgende spørsmål til statsråden:

«Hvordan har utviklingen i klimagassutslipp vært innenfor forsvarsministerens ansvarsområde siden den rød-grønne regjeringens tiltredelse i 2005, hvordan vurderer statsråden disse resultatene i forhold til Norges nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp, og hvordan kan Forsvaret bidra til å redusere klimagassutslipp i fremtiden?»

Statsråd Knut Storberget [12:27:04]: På vegne av forsvarsministeren skal jeg svare på dette viktige spørsmålet.

Klimautfordringene har høy oppmerksomhet i forsvarssektoren. Det er en utfordring å redusere utslipp av klimagasser i forsvarssektoren, samtidig som den operative kapasiteten opprettholdes. Viktige bidrag er å forminske bruken av energi og å anvende fornybare energikilder ved bygg og anlegg. Med støtte fra Enova ble det i 2006 igangsatt to prosjekter i Forsvaret, ett om energiledelse og ett Enøk-prosjekt. Målsettingen er en årlig reduksjon av energiforbruket i bygningsmassen på 90 Gigawatt timer, GWh, samt konvertering fra oppvarming basert på fossil energi til CO₂-nøytrale energikilder på 75 GWh. Programmet fokuserer på kommunikasjon, informasjon, motivasjon og opplæring.

Det gjennomføres Enøk-tiltak for å erstatte varmesentraler basert på fossile energikilder med varmepumpe- og

biobrenselteknologi. Slike konverteringstiltak innebærer en reduksjon av klimagassutslipp knyttet til oppvarming på over 60 pst. Forsvarets anlegg på Rena, Setermoen og Elverum – det er jo steder jeg kjenner veldig godt – får varme basert på bioenergi eller fjernvarme. Dette er svært viktige prosjekter for bioenergi, i hvert fall de jeg kjenner til på Rena og Elverum.

De største kildene til klimautslipp er fly og fartøyer. Regjeringa vedtok i forrige periode å bygge om Kystvaktens Nordkappklassefartøyer for å redusere utslipp av nitrogenoksider med 30 pst. Ombyggingen resulterer også i 5 pst. reduksjon av CO₂-utslippene. For øvrig er Kystvaktens tre nye gassdrevne fartøyer i Barentshavklassen under levering. Fartøyene vil ha 25 pst. lavere CO₂-utslipp enn tilsvarende dieseldrevne fartøyer. Stadig økt bruk av simulatortrening, der man ellers ville anvendt kjøretøy, fartøy eller fly, gir dessuten en klar klimagevinst – noe man høster store fordeler av, bl.a. på treningssenteret på Rena.

Ved alle anskaffelser av nytt materiell, varer og tjenester skal det stilles krav til miljø, herunder energieffektivitet, energiforbruk og utslipp. Utslippskravene ved anskaffelser av kjøretøyer som ikke brukes til forsvarsspesifikk virksomhet, skjerpes fra 2010.

Forsvarets aktivitetsnivå i Norge og deltakelse i utenlandsoperasjoner vil være avgjørende for sektorens samlede miljøpåvirkning. Som et ledd i arbeidet med å forbedre miljøsatsingen gir Forsvarsdepartementet ut miljøretningslinjer med virkning fra 1. januar 2010.

Etter at klimaforliket ble vedtatt i Stortinget i 2008, nedsatte Regjeringa faggruppen Klimakur 2020. Klimakur-rapporten, som nå lages av Statens forurensingstilsyn og andre etater, skal vise hvordan Norge skal kunne nå klimamålene om å redusere utslippene med 15–17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007.

Etter Klimakur vil Regjeringa derfor legge fram for Stortinget en vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler.

Peter Skovholt Gitmark (H) [12:30:12]: Jeg takker for svaret.

Ettersom statsråden ikke er den relevante fagstatsråd, avstår jeg fra videre oppfølging.

Spørsmål 16

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Arve Kambe til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren.

Arve Kambe (H) [12:30:44]: Det er hyggelig at det er justisministeren som skal svare på spørsmål om strandsonen, særlig når han er fra Gjøvik!

Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål:

«Mange kommuner, privatpersoner og næringsliv langs kysten har protestert i forbindelse med forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strand-

sonen langs sjøen. Før forskriften er endelig vedtatt, rapporteres det at ulike fylkesmenn praktiserer tolkninger av naust, kaier og brygger ulikt. I naustområder skal det ikke tillates kai eller brygge foran naustet.

Vil statsråden følge høringsuttalelsene fra Vestlandets kystkommuner som ber om mer fleksibel tolkning og mer lokalt selvstyre?»

Statsråd Knut Storberget [12:31:25]: Dette er en sak som har aktualitet også utover Miljøverndepartementet. Som jurist og advokat kjenner jeg godt til loven og de stridigheter som kommer i kjølvannet av den. Jeg er sjøl fra innlandet, fra Elverum, og det er begrenset med saker derfra, men det er allikevel viktige nasjonale interesser som skal avveies opp mot det lokale sjølstyret i denne typen saker.

Lokalt sjølstyre er viktig, men det er også viktig å ta hensyn til overordnede interesser og til miljøet, også når det gjelder strandsonen.

Forbudet mot bygging i 100-metersbeltet langs sjøen er videreført i den nye plandelen i plan- og bygningsloven, som gjelder fra 1. juli i år. 100-metersbeltet har nasjonal interesse. Her skal det ikke tillates uheldig utbygging på bekostning av allmenne interesser, som friluftsliv, biologisk mangfold, landskap og kulturminner.

Etter den nye loven beholder kommunene ansvaret for planleggingen. Fylkesmennene skal hjelpe kommunene i arbeidet og passe på nasjonale hensyn, bl.a. strandsonen.

I forbindelse med at den nye loven ble satt i kraft sendte miljøvernministeren på høring et forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen. Hensikten med retningslinjene er å unngå uheldig utbygging i strandsonen, samtidig som det skal tas hensyn til at forholdene langs kysten er forskjellige. Det er derfor foreslått ulike retningslinjer for sentrale områder der presset på arealene er stort, og for områder med mindre press på arealene. Der det er mindre press, gis det noe større rom for å legge til rette for utbygging. Denne utbyggingen må være avklart gjennom den kommunale planleggingen. Den bit-for-bit-utbyggingen som skjer gjennom dispensasjon i dag, er ingen tjent med – det undergraver jo egentlig hele regelverket. Heller ikke kommunens egen befolkning er tjent med det. Dette gjelder også for brygger og naust.

Forslaget til retningslinjer har ventet nok utløst et veldig sterkt engasjement, og det er veldig bra. Det grunnleggende engasjementet vil kunne bidra til at man faktisk også får velfungerende og gode regler på området. Miljøverndepartementet har mottatt ca. 135 høringsuttalelser. De har fått uttalelser fra mange kommuner på Vestlandet, også fra kommuner i Rogaland.

Forslaget behandles nå på grunnlag av det som har kommet inn i høringen. Retningslinjene skal vedtas av Kongen før de kan settes i verk, noe miljøvernministeren regner med vil skje på nyåret. Men man må komme tilbake til de konkrete avveininger og høringsinnspillenes vekt og verdi når dette kommer.

Arve Kambe (H) [12:34:04]: Det veldig mange langs kysten reagerer på, er følgende: Det er helt greit med nye

statlige retningslinjer som kommunene skal forholde seg til. Det som ikke er greit, som veldig mange kommuner, utbyggere og grunneiere har protestert høylydt mot, er at 14 av 26 kommuner i Rogaland er foreslått med de strenge vilkårene, altså på linje med områdene rundt Oslofjorden. De som har tatt turen til Vestlandets natur, vet at det åpenbart er en gedigen forskjell. For Hordalands vedkommende er det en enda større forskjell. Det er et stort overgrep mot utviklingen på Vestlandet som Regjeringen her legger opp til.

Så er det altså sånn at fylkesmennene før forskriften er laget, allerede er ute i fri dressur – jeg vil nesten kalle det det – og driver med sine egne tolkninger av forskriftene. Blant annet har naustene i Hordaland en maksgrense på 40 m², mens den i Rogaland er på 30 m². Hvordan vil statsråden bidra til at Regjeringen faktisk fører en enhetlig liberal praksis?

Statsråd Knut Storberget [12:35:11]: I den grad man skisserer dette som overgrep, er i hvert fall ikke overgrepet fullbyrdet, siden vi nå er inne i en behandling av høringsinnspill. Representanten Kambe bruker jo nå en god anledning til å øve ytterligere press i forhold til en del synspunkter. Og hvis man ønsker seg en mer liberal og forutsigbar praksis, er det et politisk standpunkt.

Jeg mener de to hensyn som miljøvernministeren og Regjeringa har vektlagt i dette, er helt avgjørende, og noen ganger er de motstridende: Det at man ønsker at strandsonen skal være tilgjengelig for de fleste av oss, og ikke bygges ned av de som har mye penger, må være et gode. Samtidig ønsker man å se differensiert på det. Høringsinnspillene skal hjelpe oss til å få mer forutsigbarhet, og ikke minst få en rasjonell bruk av strandsonen – at man nettopp ser forskjeller i strandsonene rundt omkring i Norge og ønsker å være fleksible i forhold til det.

Jeg mener at det løpet som Regjeringa nettopp har lagt opp, ikke er et overgrep, men faktisk skaper en bærekraftig politikk.

Arve Kambe (H) [12:36:22]: Det er altså sånn at fylkesmennene allerede har startet innskjerpelsen med basis i den nye plan- og bygningsloven før den nye forskriften kommer. Fylkemannens miljøvernssjef i Hordaland sier at foran naust skal det i framtiden ikke tillates å bygge noe som helst. Med andre ord: Et naust som logisk nok er bygd for å ha en båt inni, vil da i framtiden ikke kunne tillates å ha en kai, en brygge eller en flytebrygge utenfor seg, fordi det er et for vesentlig inngrep i strandsonen.

Det som da er det neste spørsmålet, er: Regjeringene Stoltenberg og Jagland har tidligere innført Brustadbua. Er det nå «Solheimboden» som skal innføres, med streng regulering i hele Kyst-Norge og fullstendig begrensning for framtidige naust?

Statsråd Knut Storberget [12:37:23]: Dette er en politikk for å sikre folks adgang til veldig viktige deler av Norge. Jeg håper at den debatten vil bevege seg på et annet nivå enn at man får karakteristikk på la det spørren nå lanserer. Jeg tror at store deler av befolkningen er veldig

opptatt av dette spørsmålet – å sikre seg adgang til noen av de vakreste områder i Norge og også ha muligheter for aktiv rekreasjon.

Så lager man altså forslag til et regelverk og jobber nå med retningslinjer som skal bidra til at reglene blir fleksible, slik at man tar hensyn til at det er noen områder der man kan tillate noe mer bygging. Det overordnede perspektivet må jeg si er veldig positivt, og jeg tror også befolkningen forstår hvorfor dette gjøres.

Spørsmål 17

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Siri A. Meling til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren.

Siri A. Meling (H) [12:38:40]: Jeg har følgende spørsmål til miljø- og utviklingsministeren:

«Hvilke reduksjoner i klimagassutslipp kan statsråden vise til siden regjeringen Stoltenberg IIs tiltredelse i 2005, og hvordan vurderer statsråden disse resultatene i forhold til Norges nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp?»

Statsråd Knut Storberget [12:39:04]: Jeg skal altså svare på vegne av miljøvernministeren på dette veldig viktige spørsmålet – og miljøvernministeren har gyldig forfallsgrunn i dag. For det store, store grepet når det gjelder klimagassutslipp, venter vi jo på å høre om fra København, og det er der han er.

Det er grunn til å takke for mange gode spørsmål om klima i Stortinget i dag, først og fremst fordi man gjør ansvaret bredt – ansvarliggjør alle sektorer. Jeg hadde egentlig forventet som justisminister å få også spørsmål om hva vi gjør i Politiet og i fengslene når det gjelder dette.

På tross av økt petroleumsproduksjon, på tross av økt velstand og derfor økt transportaktivitet, og på tross av befolkningsvekst, er ikke de samlede norske klimagassutslippene høyere nå enn i 1999. Opposisjonen prøver noen ganger å tegne et bilde av utslipp som stiger år for år, men tall fra Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn viser at utslippene var 53,8 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 1999, og at de faktisk også var 53,8 millioner tonn i 2008. Enkelte hevder at den norske klimapolitikken ikke har fungert. For en tid tilbake laget Miljøverndepartementet en rapport til FNs klimakonvensjon, som viste at utslippene i 2010 faktisk vil bli omtrent 10 millioner tonn lavere enn de kunne blitt, nettopp fordi vi har en aktiv klimapolitikk.

Jeg tror uansett at vi alle må være enige om at utslippene gjerne skulle vært langt lavere enn de er i dag. Den globale utslippsveksten må ifølge FNs klimapanel snu innen 2015 hvis vi skal unngå farlige klimaendringer. Og i klimaforliket mellom den rød-grønne regjeringa og Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er det enighet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn.

Under behandlingen av klimameldingen ble det enighet

om at det i 2020 er realistisk å redusere utslippene i Norge med 15–17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007 – når skog er inkludert. I tråd med prinsippet om sektoransvar i miljøvernpolitikken ble det i klimameldingen fastsatt egne utslippsmål for fire hovedsektorer.

Regjeringa jobber kontinuerlig med å følge opp klimaforliket. Utfordringen er imidlertid ikke at klimaforliket ikke følges tilstrekkelig opp. Utfordringen er at selv om klimaforliket var et stort skritt framover for klimapolitikken, er tiltakene i forliket trolig ikke nok i forhold til klimamålene våre. Regjeringa søker derfor stadig etter måter å utvide klimaverktøykassen på. Derfor nedsatte Regjeringa faggruppen Klimakur 2020, som Stortinget har hørt om fra de respektive sektorer flere ganger i dag. Den ble nedsatt allerede få måneder etter at klimaforliket ble vedtatt i Stortinget i 2008. Klimakur-rapporten, som nå lages av SFT og andre etater, vil i februar gi den mest omfattende meny av nye virkemidler og tiltak noen sinne presentert i Norge. Klimakur-rapporten skal vise hvordan Norge kan nå klimamålene.

Etter at Klimakur er lagt fram i februar, vil Regjeringa vurdere de ulike forslagene nøye og legge fram for Stortinget en vurdering av klimapolitikken og behovene for endrede virkemidler.

Siri A. Meling (H) [12:42:37]: Jeg takker for svaret. Jeg har all mulig forståelse for at miljø- og utviklingsministeren i dag er i København og ikke her for å svare på spørsmål. Det er store grep som skal tas i København, men det trengs også grep hjemme. Det har vi tidligere i dag diskutert når det gjelder forbrenningsavgiften på avfall, som fører til at søppel fra Norge går over grensen til Sverige for forbrenning der.

Jeg setter pris på at justisministeren savnet å få spørsmål om egen sektor, så da benytter jeg anledningen i mitt oppfølgingsspørsmål til å spørre hva justisministeren gjør på sitt eget område for å bedre klimaet.

Statsråd Knut Storberget [12:43:18]: Tusen takk. Med respekt å melde: Jeg mener det er veldig bra at man spør fagstatsrådene, og ikke bare miljøvernministeren, om dette. For hvis vi skal nå det nasjonale målet, både privat og offentlig, er vi helt avhengig av at det offentlige, og vi som har fagansvar, går foran.

Det er den samme prosessen som er valgt når det gjelder både politietat og fengselsetat, og når vi bygger nye tinghus – som skissert av andre statsråder, og også av meg på vegne av andre statsråder i dag – for å se på mulighetene for å få til bl.a. redusert energibruk og finne annen type energi som er mer miljøvennlig. Det vi særlig er opptatt av, er de store byggene vi har, spesielt fengselsbyggene – å sørge for at de etter hvert kan bli driftet på en måte som gjør at man bl.a. bruker bioenergi for å få ned utslippene.

Vi har også kjøretøy – noe vi ikke rekker å komme inn på nå.

Siri A. Meling (H) [12:44:28]: Vi må jo forvente at det vil komme en del tiltak som skal tas på hjemmebane

i kjølvannet av møtet i København, og det kom et utspill fra toppledere i næringslivet i uken som gikk. De var opptatt av å sikre Norge samme klimaregler som konkurrentlandene. Det er vi i Høyre også veldig opptatt av. Så mitt spørsmål til statsråden er om også Regjeringen ønsker å sikre like konkurransevilkår når det gjelder klimareglene for vår industri og vårt næringsliv.

Statsråd Knut Storberget [12:45:03]: Dette er jo et tema som både har et næringspolitisk aspekt, et internasjonalt aspekt og for så vidt også et miljøpolitisk aspekt, så jeg skal være forsiktig, siden det ikke akkurat er mine kjerneområder.

Vi aner jo at en del av våre utfordringer ligger her, i det å sikre at næringslivet har bærekraft og rammevilkår som er konkurransedyktige, og samtidig, som jeg oppfatter at spørteren er svært engasjert i, at Norge faktisk ikke unnlater også på hjemmebane å gå foran som et godt eksempel. Der er det vel om å gjøre å finne en balanse. Jeg mener jo at det balansepunktet kan være særlig spennende på de områdene hvor vi ser at vi kan få konkurransefortrinn fordi vi tar miljømessige hensyn – jeg forstår at også næringsministeren har svart på det i Stortinget i dag – at vi faktisk kan slå to fluer i en smekk: å ha de beste rammevilkår og samtidig den beste miljøpolitikken.

Spørsmål 18

Trine Skei Grande (V) [12:46:10]: Jeg har et veldig kort spørsmål til statsråden:

«Politiet i Trondheim vil varsle arbeidsgivere til dem som blir tatt for kjøp av sex.

Er denne formen for offentlig ydmykelse i tråd med statsrådets rettsoppfatning, og vil statsråden tillate at arbeidsgiver skal trekkes inn?»

Statsråd Knut Storberget [12:46:33]: Tusen takk for spørsmålet. Det er veldig bra at jeg får spørsmålet her, for da får jeg en anledning til å fortelle litt bredere om hva vi faktisk mener når vi har kommentert det ute i media.

Jeg er ikke tilhenger av offentlig ydmykelse og en generell varsling til alle arbeidsgivere, uansett hva slags straffbare forhold man blir tatt for. Hovedprinsippet når det gjelder varsling og muligheter for varsling, er vel egentlig nedfelt i politiets taushetsplikt. Det er en plikt som i utgangspunktet hindrer at opplysninger fra straffesaker gjøres kjent for privatpersoner, uansett hvem de er, herunder arbeidsgivere til personer under etterforskning.

I visse tilfeller er politiet likevel pålagt å vurdere om man skal gi melding om visse forhold. Blir en offentlig tjenestemann siktet for en straffbar handling av en slik art at den antas å kunne få konsekvenser for hans eller hennes stilling som tjenestemann, skal politiet underrette vedkommendes nærmeste foresatte – tilsvarende dersom en person som driver virksomhet med offentlig tillatelse, siktes for en handling som kan få betydning for tillatelsen. Det kan jo f.eks. være tilfellet ved en del av de problemene vi har sett i taxibransjen. Her må ved-

kommende offentlige myndighet i mange tilfeller underrettes.

Politiet er dessuten pålagt å vurdere om opplysninger skal gjøres kjent for andre enn offentlige organer når det er nødvendig for å forebygge lovovertridelser. Det kreves en nøye og konkret vurdering før slike opplysninger gis. Jeg ser for tida ikke behov for å regulere dette området nærmere ved nye retningslinjer, og som skulle åpne for en slik varsling generelt, enten det gjelder sexkjøpskunder eller andre, som man kan få inntrykk av har vært tilfellet, når man leser avisene.

Det er etter dette på det rene at politiet ikke rutinemessig kan varsle arbeidsgivere om ansatte som bøtlegges for kjøp av seksuelle tjenester. Det vil bare være i mer spesielle tilfeller dette vil være korrekt.

Det nye forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester utfordrer politiet på mange måter. Blant utfordringene er nettopp å vurdere i hvilke tilfeller melding kan og bør gis når personer i ulike yrker siktes for overtredelse av forbudet.

Forbudet ble innført bl.a. som et tiltak for å bekjempe menneskehandel i Norge. Sør-Trøndelag politidistrikt har ved en rekke anledninger vist at de i tett samarbeid med statsadvokatembetet har evnet å gripe tak i denne komplekse sakstypen. De har gjort en svært god jobb – og det er helt tilbake til den forrige regjeringas tid. Det er veldig bra. Det har vært, jeg holdt på å si, piloten, primus motor. Det er gjennomført grundige etterforskninger med gode resultater. Distriktet har opparbeidet god forståelse og kompetanse på prostitusjonsmarkedene innen distriktet. Det er derfor ikke forbausende at nettopp dette politidistriktet nå interesserer seg for kundegruppen innen prostitusjon, og utreder hvorvidt meldinger til arbeidsgiver i visse tilfeller er nødvendig.

Jeg har fått opplyst at Sør-Trøndelag politidistrikt hittil ikke har sendt melding til noen arbeidsgiver om at ansatte er tatt for kjøp av seksuelle tjenester, men føler meg trygg på at den dagen man eventuelt gjør det, vil beslutningen være i samsvar med gjeldende regelverk på området.

Trine Skei Grande (V) [12:49:54]: Jeg takker for svaret. Jeg oppfatter det også slik at tonen hos statsråden nå var mye mer i tråd med min oppfatning enn det som er kommet fram i media, kan tyde på.

Men det jeg syns at trondheims politiet har etterlatt som en oppfatning i opinionen, er at dette på en måte skal brukes som en skremsel. Om man bruker varsling av arbeidsgiver på grunn av de reglementerte tingene som statsråden gjorde greie for, er det på en måte innenfor rettssystemet vårt, men det å gå ut i media og ønske å bruke gapestokken som skremsel – at du skal varsle arbeidsgiver – tror jeg ikke faller innunder den vanlige rettsoppfatningen til folk. Så jeg vil bare at statsråden klinkende klart skal si at det ikke er slik vi skal bruke dette regelverket, det er ikke det som er intensjonen med regelverket.

Statsråd Knut Storberget [12:50:48]: Det er klinkende klart at det ikke skal være noen allmenn varsling av arbeidsgiver i disse sakene. Som jeg sa i svaret mitt: Vi har ingen intensjoner om å utvide regelverket

på dette området. Vi mener faktisk at hjemlene er gode nok. De er veldig stramme, og det skal være et veldig nødvendighetskriterium for å ta tak i det.

Jeg har gitt uttrykk for det i svar på et skriftlig spørsmål fra representanten Hofstad Helleland, Dokument nr. 15:143. Der sa jeg det samme som jeg sier nå. Pressen har referert det svaret på en slik måte at man nesten skulle få inntrykk av at dette er helt greit. Men det er det altså ikke. Det finnes veldig stramme, klare og tydelige rammer – som jeg nevnte i hovedsvaret mitt – og vi har ingen intensjoner om å utvide dem. Jeg har ikke tro på den type løsninger. Når det kommer opp et forslag fra politiet, er jeg på linje med Venstre: Folk får ytre seg og komme med forslag, og så får vi debattere det, slik som vi gjør nå. Men når grensene settes, tror jeg det ikke er stor avstand mellom spøreren og undertegnede.

Trine Skei Grande (V) [12:51:55]: Vi begynner å nærme oss en enighet.

Det finnes jo overgrepssaker der det er diskusjon i offentligheten om hvorvidt man bør kjenne til hvem man har i nabolaget. Det gjelder f.eks. i forbindelse med overgrep mot barn. Derfor syns jeg utspillet er ute av proporsjoner når man skal varsle arbeidsgiver og henge ut i denne saken, som ikke nødvendigvis handler om menneskehandel, men om brudd på en lov. Det kan, tatt ut av en sammenheng, bryte veldig med folks rettsoppfatning når vi er enige om at vi ikke skal foreta de store varslingene ved andre typer lovbrudd som borgere har begått. Så det er viktig at trondheims politiet, som har gjort en bra jobb på mye av dette området, ikke i sin iver mister perspektivet sitt av syne med hensyn til hvilke typer overgrep man faktisk er med på å bekjempe, og hvem det er viktig å bekjempe.

Statsråd Knut Storberget [12:53:03]: Jeg er helt enig i representantens betraktninger rundt dette, men jeg er samtidig veldig trygg på trondheims politiet. Jeg er ikke sikker på om den framstillingen av deres synspunkter yter dem den største rettferdighet, for dette er engasjerte politifolk som ønsker å gjøre hva de kan for særlig å stanse menneskehandel.

Så er det slik for trondheims politiet som det er for politiet over hele landet, at man må følge de veldig stramme reglene vi har når det gjelder det å varsle om straffbare forhold. I utgangspunktet er det taushetsplikten som gjelder.

Spørsmål 19

Bjørn Lødemel (H) [12:53:58]: Det er kjekt å høre at Høgre får ros for gode spørsmål i salen i dag. Eg håper at mitt spørsmål til olje- og energiministeren også fell i god jord:

«Produksjon og forbruk av energi er den viktigaste kjelda til klimagassutslepp globalt.

Kva vil statsråden gjere innan sitt fagområde for å redusere klimagassutsleppa i Noreg?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:54:25]: Ja, jeg hadde i grunnen skrevet med kulepenn i margen her at jeg synes – og jeg skal også si det – at det er et stort og viktig spørsmål representanten tar opp. Det er såpass stort at det var en hovedsak i forbindelse med klimaforliket i Stortinget. Det har sånn sett fått en egen prosess, en egen oppfølging i etterkant av det igjen, og vi er fra Regjeringens side nå inne i innspurten rundt den mange ganger tidligere i dag nevnte Klimakur 2020. Stortinget vil få seg forelagt dette over nyttår som grunnlag for en stor og bred debatt. Den store diskusjonen rundt kraftproduksjon og klimautslipp vil Stortinget ta da, men jeg skal uansett si litt om hvordan jeg tenker på det nå. Så får vi komme tilbake til en del av detaljene og innretningen av dette over nyttår.

Ivaretakelse av miljø- og klimahensyn er en integrert del av den norske energipolitikken. Som følge av det ser vi bl.a. at CO₂-utslippene pr. produsert enhet på kontinentalsokkelen, som jo er vesentlig i spørsmålet om kraftproduksjon, er blant de laveste i verden. Vi har hatt en særnorsk CO₂-avgift siden 1991. Vi gikk foran den gangen og gjorde noe som ikke mange andre land gjorde da. Den har også blitt videreført selv om petroleumssektoren nå er tilknyttet EUs kvotesystem. Vi har altså gått foran og fått resultater av det.

Godkjenningsprosessen av plan for utbygging og drift sikrer også at de valgte utbyggingsløsningene er i overensstemmelse med de overordnede klimakravene vi setter for sokkelen.

I mer enn ti år har utbyggerne vært pålagt å utrede drift basert på kraft fra land. Situasjonen er nå den at feltene Ormen Lange, Snøhvit, Gjøa, Valhall og Troll A har kraft fra land. Energibehovet på Goliat-feltet, som Stortinget vedtok utbygging av i vårsesjonen, vil fra produksjonsstart også delvis bli dekket av kraft fra land. Det er satt i gang en prosess for å legge til rette for full elektrifisering. Det som gjør at vi ikke har kunnet gå lenger i elektrifisering av Goliat nå, er rett og slett at tilgangen på energi i Finnmark er krevende. Vi trenger flere linjer inn mot den nordre delen av Finnmark for å kunne gå for full elektrifisering.

Det vi har oppnådd gjennom dette, er at vi i dag produserer ca. en tredjedel av gassen på norsk sokkel basert på kraft fra land. Det er et ikke ubetydelig tall.

Jeg mener at kraft fra land er et realistisk alternativ for nye selvstendige utbygginger og når det skjer større ombygginger på gamle felt, som f.eks. det allerede nevnte Valhall. Kraft fra land kan dog påvirke forsyningssikkerheten på land, og derfor må vi ta med det i vurderingene, som jeg også nevnte.

Innen energieffektivisering av petroleumsinstallasjonene har vi kommet langt, men siktemålet må være å komme lenger enn det vi har gjort så langt. Jeg mener det er et potensial for å bruke energien offshore mer effektivt enn i dag, og kommer til å fokusere sterkt på det i jobbingen med og innspurten rundt Klimakur 2020.

Så satser vi betydelig på CO₂-håndtering. Den teknologien skal bidra til utslippskutt både nasjonalt og internasjonalt. Det var av de tingene jeg var opptatt av å vise min amerikanske kollega da han var her i slutten av forrige

uke, og å se på mulighetene for at Norge og USA sammen kan jobbe for å få utslippene ned gjennom raskest mulig å få den teknologien tilgjengelig.

Videre jobber Regjeringen med etablering av et felles elsertifikatmarked med Sverige. Vi har en omfattende satsing gjennom Enova på den fornybare delen av energiproduksjonen og også energisparing som en del av det.

For perioden 2006–2010 har Regjeringen bevilget om lag 13 milliarder kr til fornybar energi, energieffektivisering og karbonfangst og -lagring. Vi har også tredoblet bevilgningene til forskning og utvikling på disse områdene.

Jeg nevnte innledningsvis at det er Klimakur 2020 som er den overordnede innrammingen rundt dette. Det betyr, avslutningsvis, at jeg vil hen vise til den prosessen som er i gang, fram til Stortinget får en bred og forhåpentligvis god debatt rundt det viktige temaet som blir tatt opp i spørsmålet.

Bjørn Lødemel (H) [12:58:55]: Eg takkar for svaret og for spennande tankar om elektrifisering av sokkelen.

Noreg er i dag ei energistormakt. Vi har store moglegheiter til å vere med og forsyne Europa med rein, fornybar energi som kan vere med på å redusere forureinande kolkraftverk osv. i Europa.

Mitt andre spørsmål er: Kva for strategi bør Noreg velje for å kunne vere med på å redusere klimagassutsleppa i Europa?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:59:26]: Jeg tror den viktigste erkjennelsen vi må gjøre i så måte, er at det å produsere mer fornybar energi og det å kunne bidra til reduserte utslipp i Europa krever noen kompromisser. Det krever noen beslutninger som også kan være vanskelige. I så måte har representanten Lødemel og jeg tidligere hatt noen diskusjoner om kraftlinjer og hvordan man skal forholde seg til dem. Jeg må si at vi i Norge har et behov framover for å ha mer trykk, raskere framdrift i forhold til nettutbygging og nettutvikling i Norge hvis vi skal lykkes med den intensjonen, som jeg deler med representanten Lødemel.

Så tror jeg at vi også må være ærlige på at det kommer til å kreve en del vanskelige beslutninger, som det ikke alltid vil være full forståelse for hos alle. Men det er nok en realitet hvis man skal få til det som blir spurt om.

Bjørn Lødemel (H) [13:00:32]: Eg er veldig glad for signala når det gjeld nettpolitikken – ein offensiv nettpolitikk. Høgre ønskjer verkeleg ein offensiv nettpolitikk, både for å kunne utvikle rein fornybar energi og for å kunne ta vare på dei viktige landskapsområda vi har, særleg på Vestlandet.

I Dagens Næringsliv i dag står det:

«Terje Riis-Johansen signaliserer at det vil bli laget utdypende vurderinger av sjøkabel kontra luftspenn over Hjørundfjorden, Sykkylvsfjorden og Storfjorden.»

Det er eit viktig strekk på den nye 420 kV kraftlina som vil gå mellom Ørskog på Sunnmøre og Far-

dal i Sogn og Fjordane. Kva legg statsråden i dette sitatet?

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:01:22]: Jeg har også sett hva som står i Dagens Næringsliv i dag, og jeg tror det kan være greit å få denne muligheten, fra talerstolen, til å utdype at i det arbeidet som skal gjøres i forhold til fjordkryssinger på den nevnte traseen, ligger det også at vi skal utrede alternative luftspenn. Det kunne i artikkelen virke som om det kun var snakk om kabelalternativer, men det stemmer ikke.

Så det er viktig at med en så stor linjeføring som vi snakker om i forhold til Ørskog–Fardal, blir ulike alternativer testet, sett på og vurdert fordi konsekvensene sjølsagt er store, siden det er inngrep vi snakker om. Men, som jeg sa i litt generell form i stad: jeg tror ikke vi kommer utenom at en linjeføring også i dette området vil kreve noe av oss, at det er noen kompromisser som må inngås. Det er ikke slik at vi klarer å få fram fornybar energi uten at det synes, uten at det vil være noen som mener at det hadde vært bedre å velge andre løsninger.

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Spørsmål 20

Øyvind Håbrekke (KrF) [13:02:53]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til kulturministeren:

«I pressemelding 8. desember 2009 offentliggjorde statsråden at Regjeringen ikke går inn for økonomisk støtte til norsk-svensk Fotball-EM i 2016. Beslutningen ble offentliggjort dagen etter at kvalitetssikringsrapporten ble overlevert departementet, en rapport som ifølge statsråden skulle være en del av beslutningsgrunnlaget.

På hvilken måte ble denne rapporten behandlet i Regjeringen, hvilke departementer var involvert, og hvordan ble denne rapporten sjekket opp mot NFFs faglige innvendinger knyttet til rapporten?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [13:03:38]: La meg først få understreke at beslutningen om å si nei til statsstøtte til et norsk-svensk EM i fotball er tatt etter en helhetlig vurdering og en grundig behandling av Norges Fotballforbunds invitasjon til dialog om statlige tilskudd. Den ble overlevert Kulturdepartementet 2. september i år.

I hele høst har berørte departementer og underliggende etater arbeidet med spørsmål knyttet til Euro 2016. I tillegg er det gjennomført en ekstern kvalitetssikring av Fotballforbundets behandling.

Rapporten fra kvalitetssikrerne er altså ett av flere elementer som ligger til grunn for Regjeringens beslutning. Behovet for å komme fram til en felles ordning med den svenske regjering er et annet viktig element.

Representanten Håbrekke antyder med sitt spørsmål at beslutningen om å si nei til statsstøtte dagen etter at kvalitetssikringsrapporten forelå, var forhastet. Til det vil jeg si akkurat det samme som jeg sa den dagen jeg mottok rap-

porten, at jeg har vært kjent med hovedkonklusjonene i en foreløpig rapport et par uker før den endelige rapporten forelå.

Jeg kan også forsikre representanten om at jeg har drøftet denne saken med mine kolleger i Regjeringen, og at hele Regjeringen står bak den beslutningen.

Det er riktig som representanten Håbrekke sier, at Fotballforbundet hadde innvendinger mot enkelte deler av rapporten. Jeg ønsker ikke å gå inn i en diskusjon omkring detaljer. Men jeg vil understreke at beslutningen om å si nei til statsstøtte er basert på en helhetlig vurdering, der kvalitetssikringsrapporten inngår som en del av flere premisser. At det kan være uenighet om enkeltelementer i rapporten, har ingen betydning for selve beslutningen.

Øyvind Håbrekke (KrF) [13:05:49]: Jeg takker for svaret.

Men jeg må si at det bekrefter inntrykket av at det her har foregått et slags spill for galleriet når man mottar en ganske tung og omfattende rapport på en tirsdag og har konklusjonen klar på onsdagen etter. Man sier også at man har drøftet dette i Regjeringen. Det er vanskelig å se for seg at man kunne ha hatt mulighet til å gå gjennom den endelige rapporten på en fyllestgjørende måte sammen med departementene og Fotballforbundet på den korte tiden.

Spørsmålet blir da igjen: Hvor mye kostet denne Econrapporten, og har statsråden forståelse for at Fotball-Norge og Fotballforbundet kan føle seg lurt etter en slik prosess?

Statsråd Anniken Huitfeldt [13:06:46]: Kvalitetssikrerne har vært i dialog med Fotballforbundet under sitt arbeid med kvalitetssikringen. Det har også vært god dialog med Fotballforbundet og mitt departement underveis. Konkrete spørsmål om hvor mye denne kvalitetssikringsrapporten har kostet, kan man få svar på i brev form, men den har nok kostet noen millioner. Det viser jo at vi har foretatt en svært grundig og seriøs behandling av opplegget til Fotballforbundet.

Jeg vil si at dette har vært en meget grundig prosess. Departementene har gjort sine vurderinger på selvstendig grunnlag. Vi har fått den foreløpige kvalitetssikringsrapporten et par uker i forveien. Vi har hatt god kontakt med den svenske regjeringen. Alle disse elementene har vært grunnlaget for den helhetlige vurderingen som Regjeringen har gjort.

Øyvind Håbrekke (KrF) [13:07:45]: Et fotball-EM er faktisk verdens tredje største idrettsarrangement. Det er en enorm mobilisering fra en av de store, frivillige organisasjonene i landet som ligger bak en slik søknadsprosess – og i det lå det en stor mulighet for en folkefest for hele nasjonen. Jeg respekterer at konklusjonen ikke nødvendigvis skulle bli ja etter Regjeringens behandling, for her er det mange forhold som må vurderes, men jeg synes statsrådens svar bidrar til å bekrefte at rapporten ikke har vært grundig behandlet, og at man ikke har tatt seg tid til å diskutere motargumentene med Fotballforbundet på den korte tiden.

Jeg stiller spørsmålet: Hvilke signal mener statsråden

dette sender til andre organisasjoner i Idretts-Norge som kan ønske å arrangere idrettsarrangement senere?

Statsråd Anniken Huitfeldt [13:08:43]: Signalet vi sender til Idretts-Norge, er at når man skal bruke offentlige ressurser på en stor folkefest, må vi vite at dette blir en reell folkefest, og at de pengene som vi bruker av offentlige midler, blir brukt på en fornuftig måte. Det tror jeg ikke bare idretten er tjent med, men også Stortinget, som skal forvalte pengene på en fornuftig måte.

Så er det klart at vi må gå igjennom denne prosessen og se om noe kunne ha vært gjort annerledes. Det er helt riktig som representanten Håbrekke sier, at Fotballforbundet har lagt ned enorme ressurser i å utforme sitt forslag, og det har vært stort lokalt engasjement. Det er mange deler av den invitasjonen til dialog fra Fotballforbundet som er meget bra. Men vi var nødt til å gjøre en helhetsvurdering basert på de forhold som jeg har redegjort for.

Spørsmål 21

Per Roar Bredvold (FrP) [13:09:56]: Jeg ønsker å stille landbruks- og matministeren følgende spørsmål:

«I Hedmark har antallet erstatningssøknader for sauer tatt av ulv økt med hele 300 pst. fra forrige beitesesong til inneværende. Sett fra landbrukspolitisk side er dette helt katastrofalt. Folk slutter helt, eller reduserer antall dyr.

Hvordan vil statsråden bidra til at antall rovdyrskader på bufe og andre dyr blir så få som mulig, slik at distriktene igjen blir mer attraktive å bo og leve i for flest mulig?»

Statsråd Lars Peder Brekk [13:10:29]: Konfliktnivået innenfor rovviltforvaltningen er for høyt. Dette illustreres med at tapene til rovvilt årlig har vært på 30 000–40 000 sau og 10 000–20 000 rein gjennom de siste ti årene. Men med Soria Moria II viser Regjeringen hva den vil gjøre både for å sikre næringsdrift basert på beitebruk i utmark og å sikre rovviltbestandenes overlevelse, uten at konfliktene blir større enn nødvendig. En rekke elementer skal gjennomgås. Regjeringen vil bl.a. i 2010 invitere Stortinget til et bredt forlik om nye bestandsmål for ulv og bjørn, styrke overvåking og bestandsregistrering av rovdyr betraktelig og ikke minst effektivisere skadefelling av rovvilt.

Det er en stor utfordring å oppnå forsvarlig forutsigbarhet for næringsdrift basert på beitebruk samtidig som en skal oppnå rovviltmål. Regjeringen har tatt tak i utfordringene siste periode og økt bevilgninger til forebyggende og konfliktdependende tiltak, fra 37 mill. kr i 2006 til over 80 mill. kr i 2009. Det er et faktum at det på landsbasis var en nedgang på 8 000 erstattede sauer og en mindre nedgang i erstattede reinsdyr på grunn av rovviltangrep i 2008.

Departementet er opptatt av å få redusert tapene på beite uansett årsak. Gjennom et eget beiteprosjekt ble det i 2009 fordelt 5,5 mill. kr over jordbruksavtalen til prosjekter i seks fylker. Beiteprosjektet videreføres i 2010 med en avsetning på 6,5 mill. kr. Prosjektet har som mål å utvik-

le bedre sauehold, med lavere tap generelt og bedre dokumentasjon om saueproduksjon på utmarksbeite. Departementet bidrar også med midler til studier av produksjon og tap i reindriften.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:12:23]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det ble ikke sagt så mye om det som er gjort, og det er mulig det ikke har blitt gjort noe særlig mer av forebyggende tiltak. Forebyggende tiltak kan kanskje være vel og bra, men i hvert fall i Hedmark har det virket veldig dårlig, om det har virket i det hele tatt, for der har skadene økt med 300 pst. Det er ganske mye. Vi har jo hatt en debatt, og vil fortsatt ha det, selvfølgelig, om hvor mange gårdsbruk det skal være i Norge, og hvor mange det bør være. Jeg har bl.a. brukt tall fra 1989, da det var 96 000 gårdbrukere, til i dag hvor det er 46 000. Det går altså nedover. Det er klart at når de har rovdirene å slite med i tillegg, de som ønsker å drive med bufe, er det vanskelig. Det er klart – og jeg sier det såpass sterkt – at det er noen som har slukket lyset på grunn av rovdirene. Det ønsker jeg at statsråden skal ta til seg og gjøre noe med, utover forebyggende tiltak, for det hjelper i hvert fall ikke i Hedmark.

Statsråd Lars Peder Brekk [13:13:28]: Jeg er enig i store deler av den virkelighetsbeskrivelse som representanten Bredvold her framlegger. Det har vært store utfordringer i norsk rovdyrpolitikk de siste årene. Vi har hatt store tap, og det har gått ut over beitebrukerne spesielt. Det har vært en konflikt mellom det å bygge opp rovviltbestander, som vi har gjennomført i henhold til stortingsflertallets vedtak fra 2003–2004, og det å sikre et framtidig beitebruk. Det er også derfor en i den nye regjeringsplattformen har gått inn for en rekke tiltak som man nå skal innføre. Noen av dem skal behandles i Stortinget, som jeg nevnte, og det går på bestandsmål for bjørn og ulv, og i tillegg er det lagt vekt på at man skal øke effektiviteten i skadefellingen og ha bedre erstatningsordninger.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:14:31]: Jeg takker statsråden for utfyllende svar.

Statsråden og jeg er nok enige på mange områder, men det er kanskje verre å få med seg hele regjeringen. Jeg vet jo at vi skal diskutere nye bestandsmål, men jeg er vel tvilende til at de blir så mye lavere enn de som er i dag. Det er bra at man skal bli raske med å ta ut skadedyr. Det er kjempeviktig, men det med erstatning ser jeg egentlig ikke på som så viktig, for det er ingen gårdbruker som driver med bl.a. bufe for å få erstatning. Man driver fordi man er glad i dyrene sine, og man ønsker selvfølgelig ikke at de skal bli tatt av rovdyr. Da hjelper det ikke så mye å få en erstatning. Det hjelper selvfølgelig økonomisk, men det hjelper ikke på lysten til å drive videre med bufe. Det er ofte det det handler om – om man skal fortsette en næring, enten på heltid eller deltid, og det å drive med bufe gjør at mange gårdbrukere klarer å drive et gårdsbruk.

Statsråd Lars Peder Brekk [13:15:36]: For å understreke dette én gang til: Da regjeringserklæringen ble skrevet, ble den skrevet under av alle de tre regjeringspartiene, og en vil selvsagt arbeide med det utgangspunktet i framlegg til Stortinget og i arbeidet videre. Dermed blir det endringer i bestandsmålene, som varslet, og som en ønsker å ha med hele Stortinget på i et forlik.

Når det gjelder spørsmålet om å ta ut skadedyr, er det særdeles viktig. Jeg vil understreke at det er lagt vekt på det punktet i regjeringserklæringen, og det vil bli jobbet videre med det i vinter. Det er da selvsagt Miljøverndepartementet som er ansvarlig for dette, og som vil være rette vedkommende til å gå direkte inn i de diskusjonene.

Spørsmål 22

Fra representanten Torgeir Trældal til landsbruks- og matministeren:

«Viser til uttalelser i Nationen og Bondebladet 26. november 2009. Konsernsjef i Nortura, Geir Olav Opheim, uttaler at Nortura ikke lenger vil finansiere samfunnsmessige oppgaver som å opprettholde arbeidsplasser i distriktet over Norturas bunnlinje.

Vil statsråden alternativt foreslå å ivareta distriktslandbruket ved å legge tjenesten ut på anbud som Opheim antyder ved å vise til Widerøe-ordningen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 23

Per Roar Bredvold (FrP) [13:16:35]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren:

«Det ble varslet 1. desember 2009 at kiloprisen på biffkjøtt i Norge skulle reduseres med 2 kr, dette for å få ned de store lagrene av kjøtt.

Hvor mange tonn forventer statsråden at vi nordmenn vil kjøpe ekstra på grunn av denne prisreduksjonen?»

Statsråd Lars Peder Brekk [13:16:57]: Det er riktig at Nortura har varslet en prisreduksjon på 2 kr pr. kilo for storfekjøtt, men en lavere reduksjon for første halvår 2010. Det har i den siste tiden vært en kraftig reduksjon i etterspørselen etter storfekjøtt, og det gjør at vi for første gang på svært lenge kan få overskudd av norskprodusert storfekjøtt i Norge. Nortura har ansvar for å balansere råvaremarkedet, med grunnlag i den reformerte markedsordningen for storfekjøtt, som gjelder fra 1. juli. Den er uten målpris, og adgangen til reguleringslagring er begrenset til 2 500 tonn.

I markedsordningen er pris et hovedvirkemiddel for å balansere råvaremarkedet. Nå er vel ikke hovedspørsmålet hvilken økt etterspørsel jeg forventer som følge av prisreduksjonen, men hvilken etterspørselsrespons som har vært observert i storfemarkedet ved tidligere prisendringer – med andre ord hva priselastisiteten er. Det er vanlig å regne med en priselastisitet for storfekjøtt på minus 0,3

til 0,5. Engrosprisen var før reduksjon 48,88 kr. Det vil si at en prisreduksjon på 2 kr er ca. 4 pst. Med et forsiktig anslag om elastisitet på minus 0,3 vil prisreduksjonen gi en forbruksvekst på ca. 1,3 pst., eller ca. 1 150 tonn, på årsbasis. Dette er forventningen til økt omsetning på engrosnivå. For å gi økt etterspørsel hos forbrukerne må selvsagt prisreduksjonen føres videre av senere ledd.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:18:37]: Jeg takker statsråden for et utfyllende og litt forklarende svar.

Jeg så denne store nyheten på tekst-TV på NRK her om dagen, og da måtte jeg jo selvfølgelig gjøre noe med det. Personlig har jeg ingen tro på at et priskutt på 2 kr pr. kilo kan fjerne noe særlig av de lagrene vi har av kjøtt. Jeg har vel heller tro på at det er et marked som skal styre hvor store lagrene er. Etterspørselen har litt å si for hva man skal produsere, og i hvilke mengder. 2 kr pr. kilo tror jeg hjelper svært lite. Særlig de som bor langs grensa, kan dra til Sverige, der entrecôteprisen er 75 kr pr. kilo, og i Norge betaler vi 199 kr. Indrefilet koster i Sverige – dette er sirkapriser – 160 kr, mens den i Norge koster 380 kr. Jeg tror verken statsråden eller jeg gjør så mye av de to kronene, eller hva det nå måtte bli – jeg tror ikke vi kjøper mer eller mindre på grunn av det. Så da spør jeg statsråden rett og slett: Har han tro på at dette hjelper?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:19:47]: Det er vel ikke et spørsmål om statsråden har tro på det, men om Nortura som markedsregulator har tro på det. Jeg har lyst til å understreke at når en tar utgangspunkt i kiloprisen på biffkjøtt i Norge, snakker vi ikke i dette tilfellet om forbrukerprisen på biff, som kanskje er 300–400 kr pr. kilo – og at det er 2 kr reduksjon på det. Det vi snakker om, er engrosprisen. Den reduksjonen på ca. 4 pst., som jeg forklarte i sted, er ikke liten. Det som er avgjørende å vite, er at Nortura som markedsregulator ikke styrer i senere ledd. Likevel forutsetter en jo – gjennom beregningene av priselastisitet som jeg redegjorde for – at det vil innebære en økt etterspørsel i markedet, som vil avta et kvantum på i overkant av 1 150 tonn.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:20:49]: Jeg takker statsråden for svaret. Statsråden nevnte ordet markedsregulator. Jeg har vel, som jeg sa tidligere, mer tro på at marked og etterspørsel skal være med på å bestemme hvor mye som skal produseres. Det kan virke som om vi har et mål om at så og så mange kilo skal produseres – uansett om det er egg eller kjøtt, eller hva det måtte være – og så tenker man ikke så mye på hva markedet etterspør. Det er derfor jeg hadde det spørsmålet om markedsregulator. Det er klart at det har litt å si når en pris i Norge er 380 kr, og hvis en reiser noen kilometer inn i Sverige – eller kanskje bare noen meter – får en samme type vare for 160 kr pr. kilo. Det er en prisforskjell på 220 kr – grovt regnet 200–250 pst. For en vanlig forbruker hjelper det ikke med – i utgangspunktet – 2 kr. pr. kilo i kutt.

Statsråd Lars Peder Brekk [13:21:56]: Som sagt: Den prisendringen som det er snakk om, er på engrosnivå, og den gir en annen effekt i etterspørselen enn det som representanten Bredvold her antyder.

Når det gjelder spørsmålet om markedsregulators rolle, er det viktig å understreke at i samvirkeprinsippene tar næringen selv et ansvar for utviklingen av produksjonen. Ingen andre enn Nortura som markedsregulator har et bedre grunnlag for å forutse både etterspørselsutviklingen og ikke minst produksjonsutviklingen, og på det viset sørge for en rimelig balanse i markedet. Det har i mange år nå vært en stor underdekning i markedet for storfekjøtt. Nå har det endret seg, både som en følge av finanskrisen og en økning i produksjonen. Da gjør markedsregulatorer som Nortura jobben sin når de nå iverksetter slike tiltak, som beregningsmessig skal gi den effekten som jeg tidligere har gjennomgått.

Presidenten: Presidenten kunne være fristet til å komme med tilleggsmerknader om priselastisitet i et åpent marked, men lar det ligge, og går med stor glede til neste spørsmål, fra representanten Svein Flåtten til den samme statsråd, landbruks- og matministeren.

Spørsmål 24

Svein Flåtten (H) [13:23:18]: Det er gledelig at statsråden kommer til Stortinget hver dag, slik at man kan diskutere klimaspørsmål flere dager i trekk.

Mitt spørsmål er slik:

«Har statsråden oversikt over reduksjoner i klimagassutslipp i Norge på sitt ansvarsområde siden tiltredelsen i 2005, og hvordan vurderer eventuelt statsråden de oppnådde resultater som bidrag til Norges nasjonale mål for reduksjon av klimagassutslipp.»

Statsråd Lars Peder Brekk [13:23:52]: Stortinget behandlet i går St.meld. nr. 39 for 2008–2009, Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen. Behandlingen av denne meldingen var en viktig milepæl i arbeidet med landbruk og klima. Som jeg sa i mitt innlegg i går, er jeg godt tilfreds med at Stortinget i sin innstilling slutter seg til hovedtrekkene i meldingen. Landbruket er den eneste sektoren som har foretatt en slik grundig gjennomgang av klimaansvar og mulige klimatiltak, og jeg registrerer at det er bred oppslutning både om det kunnskapsgrunnlaget meldingen gir, og forslagene til tiltak.

Det er etablert et omfattende klimagassregnskap i Norge. Statistisk sentralbyrå, SFT, Norsk institutt for skog og landskap med flere samarbeider om å klargjøre utslipp og opptak fra ulike kilder, herunder også landbruk. Det er redegjort detaljert for dette regnskapet og utslippkilder i St.meld. nr. 39 for 2008–2009. Tall publisert av SSB i februar i år viser at utslippene fra landbruket samlet sett gikk opp med 2,1 pst. fra 2006 til 2007 på grunn av flere husdyr og noe mer bruk av kunstgjødsel. Denne utslippkilden har likevel lavere utslipp enn f.eks. i 1990.

Utslippstallene viser noe av dilemmaet vi står over-

for, ved at vi må øke matproduksjonen i årene framover, samtidig som vi skal redusere utslippene av klimagasser. I stortingsmeldingen om landbruk og klimautfordringene er dette forholdet drøftet inngående, og det er bl.a. pekt på at det ikke er mulig å produsere mat uten at en samtidig har utslipp av klimagasser.

De nasjonale målene for utslippsreduksjoner er satt i forhold til 2020. Jeg kan forsikre at jeg skal gjøre det som er mulig for å få til nødvendige utslippskutt i landbruket. Målet, som nå er vedtatt i Stortinget, er å redusere utslippene med minst 1,1 mill. tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020. Meldingen som ble behandlet i går, presenterer tiltak i landbruket med potensial for å nå det målet, og jeg mener dette potensialet er realistisk. Biogass er et av de tiltakene på jordbruksiden som har størst potensial for utslippsreduksjoner. Det er et forhold som jeg vil følge opp. Redusert nitrogengjødsling, økt effektivitet i husdyrholdet og redusert jordbearbeiding er andre viktige tiltak som angis.

Gjennom jordbruksavtalen har vi de siste fire årene styrket arbeidet med å redusere utslippene. Utviklingsprogrammet for klimatiltak ble etablert i 2007. Dette programmet er nå på 6 mill. kr pr. år og skal bidra til økt kunnskap om reduksjon av jordbruksutslipp og mulighetene for binding av karbon i jord. Videre skal programmet bidra med kompetanse til bønder og forvaltning om klimatiltak. Pilotprosjektet for bedre utnyttning av husdyrgjødsel er et annet prosjekt som blir utvidet i 2010, og de regionale miljøprogrammene har også bl.a. som mål å endre jordbearbeiding og bidra til redusert utslipp av CO₂ fra jordbruksjord.

Like viktig som å redusere utslippene er det å øke bindingen av CO₂, og her er skogbruket helt sentralt. Nettoopptaket av CO₂ i skogen har de siste årene vært på mellom 25 og 32 mill. tonn CO₂, som er et stort tall og omtrent halvparten av de samlede norske klimagassutslippene, og ikke minst fem–seks ganger utslippene fra landbruket isolert. I meldingen beskriver vi skogens evne til å ta opp CO₂ og lagre karbon, og det er avgjørende at skogen utnyttes aktivt. Den beste måten å bruke skogressursene som klimaredskap på, er å øke hogsten, slik at vi kan erstatte mer fossilt brensel, bruke mer tre i bygninger og konstruksjoner – og samtidig drive aktivt skogbruk der vi bygger opp ny skog og binder karbon.

Regjeringen jobber kontinuerlig for å følge opp klimaforliket. Derfor nedsatte Regjeringen faggruppen Klimakur 2020 allerede få måneder etter at klimaforliket ble vedtatt i Stortinget i 2008. Klimakur-rapporten, som nå lages av SFT og andre etater, vil i februar gi den mest omfattende meny av nye virkemidler og tiltak noensinne presentert i Norge. Klimakur-rapporten skal vise hvordan Norge kan nå klimamålene. Etter at Klimakur er lagt fram i februar, vil Regjeringen vurdere de ulike forslagene nøye og legge fram for Stortinget en vurdering av klimapolitikken og eventuelle behov for endrete virkemidler.

Svein Flåtten (H) [13:28:44]: Jeg takker for et fyldig svar, og tenker å ta litt fatt i det som statsråden er inne på om hva som er viktig – nemlig dette med økt binding av CO₂ i skogen. I debatten i går fikk vi egentlig ikke noen

diskusjon om dette forslaget som Høyre og Fremskrittspartiet fremmet, om å vurdere mulighetene for «et kvotehandelssystem i Norge for CO₂-kvoter rettet mot skog». Den vekten som statsråden nå legger på CO₂-bindingen i skog, og tallene – som jo er riktige – viser at dette er kanskje det mest sentrale området.

Hvorfor mener han ikke at å utrede et slikt kvotehandelssystem ville kunne bidra ytterligere til en riktig disposisjon innenfor skogbruket?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:29:46]: Akkurat i disse dager sitter man i København og diskuterer slike forhold, bl.a. hvor stor godtgjøring Norge skal ha for den skogen som vi har, som vokser, og som binder karbon. Den enkleste måten å sikre høyere karbonbinding i skogen på, er å utnytte de tiltakene vi allerede har i dag, som er å få større effekt av skogfundsordningen og f.eks. øke plantingen av skog, for det vil gi direkte effekt.

Det har vært en diskusjon rundt et nasjonalt kvotehandelssystem for skog, og jeg avviser ikke det. Jeg tror at det kanskje en gang i framtiden kan være en mulighet. Samtidig tror jeg det vil være avhengig av internasjonalt godkjente regelverk, et internasjonalt system, og at det kan være sammenliknbart også i andre land. Det får en eventuelt komme tilbake til senere. Det kan ... (presidenten klubber).

Svein Flåtten (H) [13:30:51]: Statsråden skal få ytterligere anledning til å utdype temaet, som er interessant.

Oppfølgingen må bli: Jeg forstår at statsråden er positivt innstilt til et slikt system, og det er bra. Da blir spørsmålet: Hva gjøres for at vi kan få til et nasjonalt system? Jeg forstår at man muligens da må ha internasjonale godkjenninger, avtaler osv. Har vi f.eks. med oss den typen posisjoner i de forhandlinger som nå foregår, slik at vi siden kan legge til rette for det? Eller vil dette betinge helt nye runder med andre land? Og til slutt, selv om ett minutt er kort tid å svare på: Vil det ikke være mulig bare å gjøre dette helt nasjonalt, ut fra de avtaler som nå foreligger med andre nasjoner? Er det noe som hindrer oss i det?

Statsråd Lars Peder Brekk [13:31:51]: Det jeg tenkte å avslutte mitt forrige svar med, var at i prosjektet Kystskogbruket, som eies av fylkeskommunene fra Agder i sør til Finnmark i nord, har de kommet med forslag om et kvotehandelssystem. Jeg antar at det er det som er utgangspunktet her. Også der ser man utfordringene i forhold til systemets gjennomslagskraft, og hvordan det teknisk skal gjøres. Meg bekjent må vi basere oss på et internasjonalt regelverk hvis vi skal ha på plass et slikt system, og det har vi ikke i dag. I Kystskogbruket har man, som en digresjon, vedtatt at når man flyr, skal man plante skog. Det er det full anledning til for dem å gjøre i dag, og det er på sett og vis en måte å følge opp de ambisjonene på.

Jeg følger opp det prosjektet og de tankene som Flåtten her understreker, og vil eventuelt komme tilbake til saken senere.

Spørsmål 25

Fra representanten Robert Eriksson til arbeidsministeren:

«Undertegnede viser til § 8 i forskriftene til folketrygdloven § 10-7, angående støtteordninger for kjøp av parykk/hårerstatning. Der kommer det frem at støtte til hårerstatning som følge av sykdommer som bl.a. alopecia stopper etter at pasienten er fylt 18 år, og at maksimumsstøtten til dette er 13 000 kr.

Hva er statsrådets vurdering av dagens praksis knyttet til dette, og hva vil hun eventuelt gjøre for å forbedre den gjeldende praksis?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 26

Fra representanten Henning Warloe til arbeidsministeren:

«Det er nå etablert Servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Oslo, Kirkenes og fra november i år også i Stavanger. Bergen kommune ønsker nå å etablere et slikt senter, og kemneren i Bergen har avsatt midler til tiltaket. Kemneren og Skatt Vest er nå samlokalisert, og dette vil være det naturlige stedet å etablere senteret.

Vil statsråden støtte dette initiativet, eller medfører det riktighet at Arbeids- og inkluderingsdepartementet ikke ønsker flere slike sentre etablert og at prosjektgruppen for dette skal avvikles?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 27

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Elisabeth Røbekk Nørve til fiskeri- og kystministeren, vil bli tatt opp av representanten Frank Bakke Jensen.

Frank Bakke Jensen (H) [13:33:13]: Denne dagens debatt har vist at klimapolitikk ikke bare er viktig for spesielt interesserte, men spenner over hele det politiske spekteret. Det er naturlig da at også vi som er interessert i kystens ve og vel, har dette med i debatten. En klimadebatt kan trekkes ned på det rent tekniske plan (presidenten klubber) og handle om reduksjon av utslipp ...

Presidenten: Presidenten beklager å måtte avbryte, men spørsmålet skal i første runde bare refereres. Så svares det på det, og så har man to tilleggs spørsmål etterpå.

Frank Bakke Jensen (H) [13:33:41]: Beklager, det visste jeg ikke.

Presidenten: Da leser man bare det spørsmålet som er levert inn.

Frank Bakke Jensen (H) [13:33:45]: Det går fint:

«Ifølge St.meld. nr. 32 for 2006–2007 sto fiskeflåten i 2005 for 2,5 pst. av de samlede utslipp, totalt 1,3 millioner tonn CO₂.

Hva vil statsråden konkret gjøre for å redusere klimagassutslippene fra fiskeflåten?»

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:34:02]: Det er liten tvil om at klimaendringene er blant vår tids største utfordringer. Vi vet at utslipp av klimagasser påvirker temperaturen på jorda og i havet.

Det vi ikke vet noe om, er hvordan og hvor raskt disse endringene vil påvirke miljøet i havet – hvordan det vil påvirke plankton, egg, larver, koraller, fisk og skalldyr. Derfor har vi et stort behov for kunnskap, for å kunne tilpasse oss endringene.

All vår forvaltning må bygge på kunnskap. Forskning og overvåking av økosystemene er avgjørende. Dette er derfor prioriterte oppgaver. I tillegg må vi sørge for at klimagassutslippene reduseres.

Utslippene fra den norske fiskeflåten er allerede relativt lave. Dette skyldes at fisket i stor grad foregår med passive redskaper nær land. I tillegg har strukturordningene bidratt til færre fartøy, og et mer rasjonelt fiske samlet sett. Derfor har utslippene fra fiskeflåten faktisk blitt redusert de siste årene. Jeg vil også rose fiskerinæringen for å ha gjennomført ulike utslippsreducerende tiltak gjennom miljøavtalen og NO_x-fondet.

Vi vil likevel jobbe for å få til en enda mer effektiv energiutnyttelse i hver enkelt fiskebåt, og vi har kartlagt forskjellige tiltak gjennom en arbeidsgruppe der næringen var representert. Ett konkret tiltak er å legge til rette for enda mer energieffektiv høsting.

Dagens redskapsregler kan være et hinder for bruk av energieffektive fangstmetoder. Det er uheldig og lite framtidrettet. Med de begrensninger vi må ha av hensyn til biologien og miljøet, bør den enkelte fisker ha mulighet til å velge det redskapet som passer best.

Jeg vil derfor starte et arbeid for å gjøre redskapsreglene mer fleksible. Det er god miljøpolitikk, og det gir mulighet for bedret lønnsomhet for flåten.

I behandlingen av klimameldingen ble det enighet om at det i 2020 er realistisk å redusere utslippene i Norge med 15–17 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert. I tråd med prinsippet om sektoransvar i miljøvernpolitikken ble det i klimameldingen, St.meld. nr. 34 for 2006–2007, fastsatt egne utslippsmål for fire hovedsektorer.

Regjeringen arbeider kontinuerlig med å følge opp klimaforliket. Utfordringen er imidlertid ikke at klimaforliket ikke følges tilstrekkelig opp. Utfordringen er at selv om klimaforliket var et stort skritt framover for klimapolitikken, er tiltakene i forliket trolig ikke nok i forhold til klimamålene våre. Regjeringen søker derfor stadig etter måter å utvide klimaverktøykassen på. Derfor nedsatte Re-

gjeringen faggruppen Klimakur 2020 allerede få måneder etter at klimaforliket ble vedtatt i Stortinget i 2008. Klimakur-rapporten som nå lages av SFT og andre etater, vil i februar gi den mest omfattende meny av nye virkemidler og tiltak som noensinne er presentert i Norge. Klimakur-rapporten skal vise hvordan Norge kan nå klimamålene.

Etter at Klimakur er lagt fram i februar, vil Regjeringen vurdere de ulike forslagene nøye, og deretter vil Regjeringen legge fram for Stortinget en vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler.

Frank Bakke Jensen (H) [13:37:35]: Jeg registrerer at statsråden er så kunnskapsrik at hun klarte seg greit uten den ellers så informative innledningen.

I St.meld. nr. 34 for 2006–2007, den såkalte klimameldingen, skriver man at det er vanskelig å gi noen gode estimat på hva slags kostnader som vil være forbundet med å stille definerte krav til utslippsreduksjoner i fiskeflåten. Det man vet, er at dette vil stille krav om fornying og modernisering av fiskeflåten.

Samtidig vet vi at NO_x-fondet nå er ganske godt tatt av flåten. Det har ført til en modernisering og dermed reduserte klimautslipp. Næringen mener at en forlengelse av NO_x-avtalen, det å ta i bruk GIEK også for fiskeflåten, og at man kan stille med gode garantiordninger, kan være en konstruktiv vei mot et mer klimavennlig fiskeri.

Spørsmålet mitt blir da om dette låter som vakker musikk i statsrådets ører.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:38:24]: Som representanten pekte på, har fiskerinæringen tatt vel imot NO_x-avtalen, miljøavtalen. Det er en avtale som ble undertegnet av Miljøverndepartementet og de 14 næringsorganisasjonene i mai 2008.

Miljøavtalen og tilslutningserklæringen utgjør ramme for arbeidet i næringslivets NO_x-fond. Gjennom avtalen skal næringsorganisasjonene sørge for konkrete reduksjoner i utslipp av NO_x. Det har, som både undertegnede og representanten sa, fiskerinæringen gjort seg god nytte av. Faktisk mer enn halvparten av alle større fiskefartøy har gjennomført eller planlagt NO_x-reducerende tiltak med støtte fra næringslivets NO_x-fond. Avtalen skal nå evalueres og behandles. Så får vi komme tilbake til en eventuell videreføring av den.

Jeg er veldig tilhenger av alt som bidrar positivt for klimaet.

Frank Bakke Jensen (H) [13:39:30]: Transport er vi inne på i hvert fall når vi prater klima, og den utgjør en vesentlig del av kostnadene for både landindustrien og flåten. Samtidig er vi alle enige om at det å få varer og produkter fram på en miljøvennlig og hensiktsmessig måte er viktig.

Det er utarbeidet en strategi for å flytte gods over fra hjul til kjøll. Mitt spørsmål her blir: Ser statsråden denne typen transport som en hensiktsmessig løsning for å få transportert ut produkter fra fiskeri- og havbruksnæringen til de markedene der de får betalt for varene?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [13:40:06]: Ethvert transportoppdrag som kan flyttes fra hjul til kjøel, er helt åpenbart positivt av mange grunner, inklusive miljøgrunner.

Det største fortrinnet til norsk fiskerinæring er nærheten til de fantastiske fiskeressursene vi har – ferske kvalitetsprodukter fra havet. Forbrukerne vil gjerne ha disse ferske produktene. Det er også godt beskrevet i Regjeringens ferskfiskstrategi. Så jeg tror at i tillegg til at alt som kan flyttes over på kjøel, er fornuftig, må vi ha i tankene hvordan vi kan gjøre den hjulbaserte forflytningen energiøkonomisk og miljømessig konstruktiv. Der vet vi faktisk at det foregår ganske mye interessant. En av de tingene jeg tror er veldig klokt i den sammenhengen, er å sende minst mulig bein, skinn, hoder o.l. ut av landet på bil. Vi må se på hvordan vi kan få mest mulig mat på denne bilen.

Presidenten: Da går vi over til spørsmål 6.

Spørsmål 6

Lars Myraune (H) [13:41:15]: Finansministeren sa tidligere i dag at dette med biodiesel antakeligvis kom til å henge ved Regjeringen noen tid framover.

Presidenten: Presidenten må minne om at nå skal bare spørsmålet refereres.

Lars Myraune (H) [13:41:47]: Derfor følger neste føljetong her. Jeg vil tillate meg å stille følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«I høst har vi sett Uniol bli åpnet av miljøvernministeren og så fratatt forretningsgrunnlaget av Regjeringen få måneder etterpå. Samtidig står verden nå overfor betydelige utfordringer knyttet til reduksjon i klimagasser. Norge har gjennom Kyoto forpliktet seg til betydelige kutt som er vanskelige å innfri, og nå kommer det kanskje enda strengere krav fra møtet i København. For å nå målene trengs nye tiltak.

Hva vil statsråden gjøre for å legge til rette for bruk av ny miljøteknologi og nye miljørettede arbeidsplasser?»

Statsråd Trond Giske [13:42:31]: Regjeringen har allerede prioritert miljøvennlige innovasjoner og næringsutvikling, bl.a. ved å øke forskningsbevilgningen til miljøteknologi og styrke prioritering av miljø innenfor andre næringsrettede virkemidler, økt satsing på CO₂-håndtering, styrket samarbeid mellom relevante virkemiddelaktører og sikring av god kontakt med næringslivet i arbeidet på miljøteknologiområdet med et eget strategisk råd for miljøteknologi.

Det bevilges årlig om lag 1,8 milliarder kr til miljøprosjekter gjennom relevante virkemidler i Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. Over Nærings- og handelsdepartementets budsjett for 2010 er det foreslått å styrke bevilgningen til miljørelaterte tiltak til om lag 700 mill. kr i 2010, mot om lag 530 mill. i 2009. Det omfatter bevilgninger til ulike program og ordninger, både i Forsknings-

rådet og Innovasjon Norge, bl.a. opprettelse av den nye ordningen i Innovasjon Norge rettet mot pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor miljøteknologi. Rammen for denne ordningen utgjør 140 mill. kr, hvorav 100 mill. kr er ment å skulle brukes på 2. generasjons biodrivstoff.

Vi må regne med at fra København-møtet og oppfølgingen av det kommer det strengere krav til miljøoppfølging også i Norge. Mye av dette må løses med ny miljøteknologi, og vi skal bidra til at Norge ligger i spiss også på dette området, slik vi har sørget for vår konkurransekraft gjennom å ligge i front når det gjelder teknologi, i de bedriftene som er slagkraftige på et internasjonalt marked.

Lars Myraune (H) [13:44:21]: Jeg takker for svaret og er svært glad for at Regjeringen satses på ny teknologi. Det synes kanskje å bli behov for en ganske hard satsing. Media presenterte i dag en rapport som sier at Norge ligger aller nederst på en statistikk over land som tar i bruk ny fornybar energi. Vil statsråden være fornøyd med å være plassert så langt nede på en liste?

Statsråd Trond Giske [13:44:54]: Jeg er litt usikker på hvilken liste det refereres til, men i hvert fall er det slik at hvis vi lager en liste over land som har høy andel av ren energi i sitt forbruk, tror jeg vi kommer veldig nær toppen.

Vi er et land som er tuftet på vannkraften, en helt fornybar og evigvarende ressurs. Det er klart at land der det i utgangspunktet stort sett ble fyrte med kull eller andre forurensende energikilder, har et annet potensial for å bli bedre, for å forbedre seg. Det betyr ikke at ikke vi også skal se på muligheten for at bruken av våre energiressurser kan utvides. Blant annet tror jeg vi har et stort potensial for vindkraft. Alle vi som kjenner kysten i Norge, vet at her ligger det store energimengder. Og vi skal bl.a. se på om ikke GIEK, f.eks., kan gå inn og bidra til offshore vindprosjekter, slik at norske bedrifter kan delta i det eventyret.

Lars Myraune (H) [13:46:04]: Jeg takker igjen statsråden og er svært glad for at fokuseringen vil være på vindenergi, der det nok er mye å satse på. Men det finnes andre områder.

I Trøndelag har 50 kommuner gått sammen om å lage et selskap som skal behandle kloakk- og matavfall. Selskapet heter Ecopro. Det behandler 30 000 tonn avfall i året, og det reduserer utslippene med 50–90 mill. tonn CO₂ pr. år. Jeg var selv med som ordfører og opprettet dette selskapet. Det går ikke bra – dvs. det går bra, men det går ikke økonomisk godt, fordi rammebetingelsene fra Regjeringen er slik at vi går med underskudd hvert eneste år.

Synes statsråden det er riktig at kommunebudsjettet, som er beregnet på å skaffe velferd til innbyggerne, skal måtte ta den regningen, eller synes han det er et statlig ansvar?

Statsråd Trond Giske [13:47:06]: Jeg mener at kommunene skal ha ansvaret for det kommunene har ansvaret for, og staten det staten har ansvaret for.

Først og fremst er min erfaring at ordførere, både nåværende og tidligere, helst vil ha pengene som frie midler og selv kunne prioritere hvordan pengene brukes. I løpet

av de siste fem statsbudsjettene har kommuneøkonomien økt med nær 40 milliarder kr, så vi har hatt en kraftig vekst i rammene til kommunene.

Jeg tror at vi er tjent med å ha et system hvor vi får brede, generelle virkemidler, hvor forurensing koster, og hvor det lønner seg å velge miljøvennlig. Jeg er sterk tilhenger av strenge krav, men jeg er også sterk tilhenger av at de tiltakene vi gjennomfører, settes inn der vi får mest igjen for pengene. En kombinasjon av generelle ordninger, generelle rammevilkår og spesielle tiltak for å utvikle spisskompetanse og ny teknologi tror jeg er en rett dosering av virkemidlene.

Presidenten: Med denne trønderske dialog er sak nr. 1 på dagens kart ferdigbehandlet.

Sak nr. 2 [13:48:16]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.
– Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.49.
